

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas

Pārskats par darbu 2009.gadā

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Saturs

Priekšvārds	4
Latvijas darbības UNESCO vispārējs raksturojums	7
UNESCO Latvijas Nacionālā komisija	7
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbību regulējošie dokumenti	7
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariāts	8
Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO	9
UNESCO LNK organizatoriskās struktūras normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana	10
UNESCO un UNESCO LNK darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē	11
Informatīvais darbs sabiedrības informēšanai	11
Izdevumi un publikācijas	13
UNESCO LNK patronāža	14
Latvijas dalība UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijā	14
Latvijas dalība UNESCO starpvaldību institūcijās	15
UNESCO LNK Sekretariāta dalība dažādos pasākumos Latvijā	16
UNESCO LNK dalība starptautiskās konferencēs un darba grupās	16
Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna "Izglītība visiem" īstenošana	18
Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" darbība	18
Starptautiskā nedēļa "Izglītība visiem" (20.-25. aprīlis)	19
Akcija "Pirmais vārds"	21
Bērnu un jauniešu stāstu projekts "Draugu stāsti"	22
Attīstības sadarbības veicināšana izglītības jautājumos	22
Aktivitātes starptautiskās programmas "Communities of Practice" ietvaros	23
Starptautiskā augstākās izglītības konference	24
ANO dekādes "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" mērķu īstenošana	25
UNESCO pasaules konference "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai"	25
Baltijas jūras projekts	26
Vides izglītības projekts "Zaļais kods" X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku ietvaros	27

UNESCO Dabas zinātņu programmu popularizēšana	28
Starptautiskais Astronomijas gads	28
L'ORÉAL Latvijas stipendijas "Sievietēm Zinātnē" ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu	30
Biosfēras rezervātu pārvaldība	31
Citi nozīmīgi pasākumi	32
UNESCO Sociālo un humanitāro zinātņu programmu popularizēšana	33
Sieviešu filozofu tīkla darbība Latvijā	33
Programma "Darvins Mūsdienās"	33
Citi nozīmīgi pasākumi	34
Kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana laikmetīgā vidē	35
Konvencijas par Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972) īstenošana	35
Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003) īstenošana	36
Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības saglabāšanu un veicināšanu (2005) īstenošana	38
UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" īstenošana	39
"Baltijas Ceļš - cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības"	39
Latvijas nacionālā reģistra izveide	40
Starptautiskā sadarbība	42
Starpsektoriālā sadarbība	44
UNESCO Asociēto skolu projekts	44
UNESCO LNK iniciatīva "Stāstu laiks bibliotēkās"	46

Priekšvārds

UNESCO ir vienīgā Apvienoto Nāciju Organizācijas aģentūra, kurai ir specializētas institūcijas katrā tās dalībvalstī UNESCO programmu īstenošanai un veicināšanai – tās Nacionālās komisijas. Nacionālo komisiju loma, kā noteikts UNESCO Konstitūcijā (1945) un UNESCO Nacionālo komisiju hartā (1978), ir veicināt un nodrošināt dalībvalsts institūciju un sabiedriskā sektora līdzdalību un iesaisti izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas jomu jautājumu pilnveidē nacionālā līmenī un starptautiski. Šī mērķa īstenošanā UNESCO Nacionālās komisijas gan pašas rīko un iniciē dažādus projektus, pasākumus, darba grupas, gan arī iesaistās jau esošās programmās un aktivitātēs.

Šis ziņojums par darbību 2009.gadā ietver pārskatu par dažādām aktivitātēm un projektiem, kas ir tikuši realizēti no 2009.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim. Pārskata uzbūves pamatā ir 2008.gada sākumā nospraustās UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (UNESCO LNK) darbības prioritātes 2008. – 2009.gadam, pievērsoties konkrētiem pasākumiem un projektiem to īstenošanai. Neskatoties uz mainīgo finansiālo situāciju un dažās jomās arī mainīgajām valsts prioritātēm, 2009.gadā ir tikuši izpildīti visi nospraustie darbības uzdevumi, kā arī sasniegti konkrēti rezultāti ikvienā no prioritārajām darbības jomām.

2008. – 2009.gada UNESCO LNK darbības prioritātes bija šādas:

- UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana.
- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē. Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna "Izglītība visiem" īstenošana Latvijā.
- Atbalsts ANO dekādes "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" mērķu īstenošanai Latvijā.
- UNESCO Dabas zinātņu programmu popularizēšana Latvijā.
- UNESCO Sociālo un humanitāro zinātņu programmu popularizēšana Latvijā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana laikmetīgā vidē.
- UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” nacionālā reģistra izveide Latvijā.

2009.gads UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbā nenoliedzami ir bijis aktīvs un panākumiem bagāts gads, kad ir tikuši sasniegti daudzi jau iepriekš plānoti un nosprausti mērķi. Taču esošo mērķu sasniegšana ir izvirzījusi arvien jaunus mērķus, kā arī nodrošinājusi jaunu ideju un iniciatīvu attīstību, dibinot jaunas partnerības un atrodot jaunas sadarbības. Arvien aktīvāk iesaistoties dažādās darba grupās, projektos, iniciatīvās, programmās un pasākumos, kā arī pašiem veicinot jaunu ideju attīstību un esošo pilnveidi, ir ticis arī paplašināts un stiprināts UNESCO LNK darbības lauks, stiprināta tā pamatfunkciju izpilde, kā arī nodrošināta UNESCO un UNESCO LNK darbības plašāka atpazīstamība.

2009.gadā tieši finanšu grūtību apstākļos UNESCO Latvijas Nacionālā komisija ir spējusi pierādīt UNESCO darbības Latvijā nepieciešamību, pamatojumu un svarīgumu – gan ar dažādām aktivitātēm lokālā līmenī, veicinot vietēja mēroga pasākumus, gan nodrošinot Latvijas starptautisku atpazīstamību un novērtējumu, piedaloties dažādās UNESCO starpvaldību institūcijās un starptautiskās ekspertu grupās un komisijās, gan arī nacionālā līmenī darbojoties dažādu politikas dokumentu izstrādē un ieviešanā.

Kā galvenos darbības panākumus 2009.gadā vēlos uzsvērt:

- Baltijas valstu UNESCO nacionālo komisiju un atmiņu institūciju kopīgi sagatavotās dokumentārā mantojuma nominācijas „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” iekļaušana UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Starptautiskajā reģistrā UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Starptautiskās ekspertu tikšanās laikā 2009.gada 31.jūlijā;
- Etniskā kultūras centra „Suiti”, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un UNESCO LNK kopīgi sagatavotās nominācijas „Suitu kultūrtelpa” iekļaušana UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam nepieciešama neatliekama saglabāšana, sarakstā UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas 4.sesijas laikā 2009.gada 1.oktobrī;
- Latvijas ievēlēšana UNESCO Izpildpadomē UNESCO Ģenerālās konferences 35.sesijas laikā;
- Latvijas ievēlēšana UNESCO programmas "Informācija visiem" (Information for All programme) Starpvaldību komitejā un UNESCO programmas "Sociālo pārveidojumu vadība" (Management of Social Transformations) Starpvaldību komitejā;
- X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki iekļauti UNESCO svinamo dienu kalendārā 2010. – 2011. gadam, atzīmējot svētku 50. gadadienu un to nozīmi Baltijas dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un pārmantošanā;
- UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveide;
- Starptautiskā Astronomijas gada aktivitātes Latvijā sadarbībā ar Latvijas Astronomijas biedrību;
- Akcija „Pirmais vārds” Latvijas pirmsskolas iestādēs visa gada garumā par bērnu valodu;
- Projekts „Identitātes zīmes/ Daudzveidības zīmes” UNESCO Kaukāza projekta ietvaros sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju;
- Nodibināta jauna UNESCO LNK partnerība – Latvijas bibliotēku tīkls „Stāstu bibliotēkas”;
- L'Oreal stipendiju „Sievietēm zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmiju atbalstu piešķiršana trīs Latvijas zinātniecēm;
- Bērnu un jauniešu stāstu projekta „Draugu stāsti” uzsākšana;
- Starptautisks seminārs „Biosfēras rezervātu pārvaldība” sadarbībā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu un rokasgrāmatas izstrāde par biosfēras pārvaldības jautājumiem;
- Izstrādāta rokasgrāmata nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšanai un veicināta nemateriālā kultūras mantojuma integrācija vispārējās izglītības un kultūrizglītības programmās;
- Jaunu partnerību uzsākšana un esošo partnerību nostiprināšana – ar Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūru, Britu Padomi, Latviešu valodas aģentūru, Valsts izglītības satura centru, LNB Bērnu Literatūras centru, izdevniecību „Liels un mazs”, Izglītības iniciatīvu centru, Latvijas Lauku forumu, asociāciju „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”, Eiropas Savienības nacionālajiem kultūras institūtiem un šī tīkla dalībniekiem (EUNIC), Latvijas Dabas muzeju, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, Latvijas Okupācijas muzeju, starpnozaru mākslas grupu „SERDE”, kultūras menedžmenta centru „Lauska”, 4.maija Deklarācijas klubu, Latvijas Mākslas akadēmiju, biedrību "Etniskās kultūras centrs "Suiti"" u.c.

Arī jaunajā gadā UNESCO LNK turpinās vairot un veicināt UNESCO ideālu un prioritāšu izglītībā, zinātnē, kultūrā un komunikāciju un informācijas jomās īstenošanu un attīstību Latvijā, nodrošinot UNESCO mandāta jautājumu atpazīstamību un klātbūtni ikvienā atbilstošā darba grupā, politikas dokumenta izstrādē, programmā vai pasākumā - caur dažādām inovatīvām partnerībām, ekspertu tīkla paplašināšanu un tās programmu padomju darbības stiprināšanu!

Dagnija Balta
UNESCO LNK ģenerālsekretāre

Latvijas darbības UNESCO vispārējs raksturojums

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija ir 1992. gadā veidota un 1994.gadā ar likumu dibināta valsts institūcija ar mērķi:

- veicināt un koordinēt UNESCO programmu īstenošanu un attīstību Latvijā;
- kā arī nodrošināt un organizēt Latvijas Republikas ministriju, un citu valsts un pašvaldību institūciju un nevalstisko organizāciju, kuras darbojas izglītības, zinātnes, kultūras un komunikāciju un informācijas jomās, dalību Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā (UNESCO).

Atbilstoši UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmei tās sastāvā darbojas 17 valsts un nevalstisko organizāciju deleģēti pārstāvji.

2009.gadā tajā darbojās:

- Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors – UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidents
- Jānis Kārklīšs, Latvijas Republikas vēstnieks UNESCO un Francijā;
- Māris Krastiņš, Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas parlamentārais sekretārs;
- Solvita Zvidriņa, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas valsts sekretāre;
- Mārtiņš Lazdovskis, Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas valsts sekretārs;
- Ilgonis Gaugers, Latvijas Republikas Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks;
- Kristīne Vāgnere, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece nozares politikas jautājumos;
- Renāte Zīverte, Latvijas Republikas Labklājības ministra biroja vadītāja;

- Anna Žīgure, Latvijas Valsts prezidenta pilnvarotā pārstāve;
- Māris Klišāns, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un humanitāro jautājumu departamenta direktors;
- Daiga Vilkaste, Latvijas Republikas Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamenta direktore;
- Juris Jansons, Latvijas Zinātnes padomes pārstāvis;
- Mārcis Auziņš, Latvijas Universitātes rektors;
- Juris Dambis, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs;
- Uģis Prauliņš, Latvijas Radošo savienību padomes priekšsēdētājs;
- Rafi Haradžanžans, Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācijas valdes priekšsēdētājs;
- Pēteris Bankovskis, Latvijas Kultūras fonda valdes priekšsēdētājs.

2009.gadā notika divas UNESCO LNK Asamblejas sēdes – 22.janvārī un 15.septembrī. Kopumā Asamblejās tika izskatīti 11 jautājumi un pieņemti 12 lēmumi. Asamblejas starplaikā 2009.gada 12.jūnijā notika UNESCO LNK Izpildkomitejas sēde, kurā tika izskatīti 5 dažādi jautājumi un pieņemti 5 lēmumi.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbību regulējošie dokumenti

UNESCO darbības pamatā ir tās 1945.gadā pieņemtā Konstitūcija. Konstitūcijas 7.pants nosaka, ka katras dalībvalsts pienākums ir dibināt tās nacionālo komisiju, kas, apvienojot ekspertus un intelektuāļus no valsts un sabiedriskā sektora UNESCO mandāta jomās, koordinētu un virzītu valsts dalību

UNESCO un nodrošinātu valsts viedokļa formulēšanu tā pārstāvībai starptautiski. 1978.gadā tika pieņemta UNESCO Nacionālo komisiju harta, kas skaidri definē un nosaka nacionālo komisiju funkcijas, atbildību un darbības formas. UNESCO Nacionālo komisiju harta jo īpaši uzsver nacionālo komisiju lomu sabiedrības iesaistīšanas un informēšanas darbā par UNESCO un tās programmām, kā arī to lomu būt par platformu dialoga veidošanai starp dažādām institūcijām un nozarēm normatīvo dokumentu izstrādes un politikas dokumentu attīstībai UNESCO dalībvalstīs.

1991.gada oktobrī Latvija pievienojās UNESCO, apņēmoties līdzdarboties organizācijas mērķu sasniegšanā un tās programmu īstenošanā. 1992.gadā tika izveidota UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, bet 1994.gadā tika pieņemts likums par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, kas ir UNESCO LNK darbības pamatdokuments un nosaka tās dalībniekus, funkcijas un darbību.

UNESCO ikvienā tās dalībvalstī darbojas par pamatu ņemot UNESCO vispasaules darbības mērķus, kas pirmkārt ir noteikti UNESCO Konstitūcijā un tās mandāta jomās. UNESCO darbības stratēģija ar konkrētām darbības prioritātēm tiek izstrādāta vidēja termiņa perspektīvā uz 6 gadiem, to apstiprinot UNESCO Ģenerālās konferences sesijās (šobrīd spēkā esoša ir „UNESCO Vidēja termiņa stratēģija 2008. – 2013.gadam”). Konkrēti uzdevumi tiek plānoti un īstenoti divgadēs, kas sakrīt ar UNESCO budžeta programmas plānošanas un īstenošanas divgadi (attiecīgi – „UNESCO programma un budžets 2008. – 2009.gadam”). Papildus kā atsevišķas prioritātes tiek definētas tematiskas dekādes vai gadi.

Atbilstoši UNESCO Vidēja termiņa stratēģijai 2008. – 2013.gadam, UNESCO

LNK 2008.gada sākumā izstrādāja savas darbības divgades prioritātes 2008. – 2009.gadam un 2009.gada sākumā pieņēma „UNESCO LNK darbības stratēģiju 2009. – 2013.gadam”, kas kalpo par pamatu Latvijas dalības UNESCO prioritāšu izvēlei līdz 2013.gadam.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariāts

UNESCO LNK pastāvīgi funkcionējošā institūcija ir tās Sekretariāts, kas:

- Nodrošina UNESCO vidēja termiņa stratēģijas un UNESCO LNK darbības stratēģijas īstenošanu;
- Nodrošina UNESCO LNK pieņemto lēmumu izpildi,
- Koordinē UNESCO programmu īstenošanu Latvijā, sadarbībā ar atbilstošajām Latvijas Republikas ministrijām, un citām valsts un pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām;
- Nodrošina un organizē savstarpēju konsultāciju starp UNESCO LNK un atbildīgajām institūcijām par UNESCO programmu attīstību starptautiskā un nacionālā līmenī;
- Sadarbībā ar Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību Parīzē pārstāv UNESCO LNK un/vai koordinē Latvijas dalību dažādos UNESCO starptautiskos pasākumos, konferencēs un ekspertu tikšanās reizēs;
- Organizē Latvijas ekspertu un valsts institūciju iesaisti Latvijas viedokļa formulēšanā Latvijas pārstāvniecībai un interešu aizstāvībai dažādās UNESCO starptautiskās platformās;
- Nodrošina attiecīgo valsts institūciju un sabiedrības informēšanu par UNESCO un UNESCO LNK darbību Latvijā un pasaulē;
- Sagatavo UNESCO LNK, to programmu padomju un citas sanāksmes un to ziņojumus;

- Veic praktisko sadarbību un saraksti ar UNESCO Sekretariātu Parīzē par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un starptautiski.

2009.gadā UNESCO LNK Sekretariāts strādāja šādā sastāvā:

- Dagnija Balčiņa, ģenerālsekretāre;
- Sarmīte Pulste, ģenerālsekretāres vietniece, papildus pilda Zinātņu sektora vadītāja pienākumus,
- Baiba Moļņika, Izglītības sektora vadītāja, papildus pilda Jaunatnes un UNESCO Asociēto skolu projekta sektoru vadītājas pienākumus,
- Anita Vaivade, Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja;
- Martin Becker, brīvprātīgais, Izglītības, Jaunatnes un Asociēto skolu projekta sektoru programmu asistents;
- Sarmīte Viļuma, grāmatvede.

Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO

Pastāvīgu Latvijas Republikas klātbūtni UNESCO galvenajā mītnē Parīzē nodrošina Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO. Tās uzdevumi ir:

- Pārstāvēt Latvijas Republiku dalībvalstu regulārās tikšanās reizēs UNESCO Sekretariātā Parīzē;
- Nodrošināt Latvijas interešu aizstāvību dažādu Latvijai svarīgu jautājumu izskatīšanā;
- Veikt dažādās konsultācijas un tikties ar UNESCO Sekretariāta darbiniekiem Parīzē, veicinot UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un Latvijas ekspertu iesaisti starptautiski;
- Informēt Latvijas Republikas Ārlietu ministriju un UNESCO LNK par aktualitātēm UNESCO darbībā.

UNESCO LNK Sekretariāts regulāri un sekmīgi sadarbojas ar LR Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO, gan, lai nodrošinātu Latvijas ekspertu iesaisti UNESCO programmās starptautiski un veicinātu Latvijas iniciatīvu atpazīstamību, gan arī, lai sagatavotu un pārstāvētu Latvijas viedokli dažādu UNESCO normatīvo dokumentu izstrādē.

Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO vada LR vēstnieks Francijas Republikā un UNESCO Jānis Kārklīšs, vadītāja vietniece līdz 2009.gada vidum bija LR vēstniecības Francijā 1.sekretāre Guna Angelika Vītola.

UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana

2009.gadā tika izstrādāti un UNESCO LNK Asamblejā un Izpildkomitejā apstiprinātas UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra vispārējās vadlīnijas, Nolikums par bibliotēku tīkla „Stāstu bibliotēkas” izveidi, kā arī UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta nolikums.

Atbilstoši attiecīgo LR normatīvo aktu izmaiņām, tika atjaunināti un papildināti UNESCO LNK iekšējie normatīvie dokumenti.

Izpētot UNESCO nacionālo komisiju darbību regulējošos dokumentus starptautiski, kā arī iepazīstoties ar UNESCO nacionālo komisiju darbību un to normatīvajiem dokumentiem citur pasaulē, tika atjaunināts UNESCO LNK likumprojekts, tajā iestrādājot precizējumus un papildinājumus, atbilstoši faktiskajai UNESCO LNK darbībai, tās optimālajai struktūrai un darbības rezultātiem.

Ņemot vērā 2009.gada finansējuma samazinājumu UNESCO LNK Sekretariātā tika veiktas arī strukturālas izmaiņas un optimizēta pienākumu sadale: ar 2009.gada 1.janvāri ģenerālsekretāres vietnieks papildus pilda Zinātņu sektora vadītāja pienākumus, bet ar 2009.gada 1.jūliju Izglītības sektora vadītāja papildus koordinē Jaunatnes un Asociēto skolu projekta sektora darbu.

2009.gadā, novērtējot UNESCO LNK un tās Sekretariāta pieredzi un darbības struktūru, UNESCO LNK Sekretariāta apraksts kā labās prakses piemērs tika iekļauts UNESCO Sadarbības un partnerību sektora izdevumā „UNESCO Nacionālo komisiju arhitektūra. Pamatnostādnes to statusam, veidošanai un resursu piesaistei”.

UNESCO un UNESCO LNK darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē

2009.gadā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariātā reģistrēti 625 ienākošie dokumenti latviešu, angļu, franču un krievu valodās. Lielākā daļa no tiem ir dokumenti par UNESCO pamatdarbības jautājumiem, grāmatas, pārskati, pētījumi, nacionālo komisiju izdevumi u.c. korespondence. Koordinējot saņemto informāciju UNESCO LNK Sekretariāts 2009.gadā nosūtīja 222 oficiālas vēstules un ap 5000 elektronisko vēstuļu.

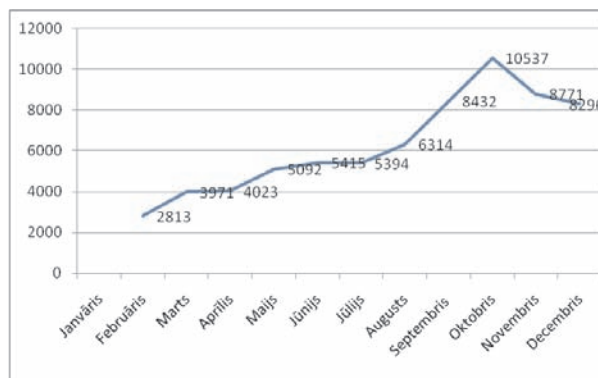
Lai nodrošinātu no UNESCO Sekretariāta saņemtās informācijas veiksmīgu nodošanu dažādām ieinteresētām auditorijām, UNESCO LNK Sekretariāts regulāri nodeva saņemtās attiecīgās publikācijas Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijai un Latvijas Republikas Kultūras ministrijai. Pārējās savāktās publikācijas un izdevumi 2010.gada sākumā tiks kā ik gadu nodoti Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, tādējādi nodrošinot materiālu pieejamību visiem bibliotēkas lasītājiem.

Informatīvais darbs sabiedrības informēšanai

2009.gadā turpinājās darbs pie UNESCO LNK mājas lapas satura pilnveidošanas. UNESCO LNK Internet mājas lapas sadaļā „Jaunumi” regulāri (kopā 156 reizes) tika ievietota informācija par aktivitātēm izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikāciju u.c. jomās. Sadaļai „Programmas” tika izveidotas jaunas apakšsadaļas par nozīmīgākajām programmu iniciatīvām – „Bērnu un jauniešu stāstu projekts „Draugu stāsti”, „Č.Darvina jubilejas pasākumi”, „Baltijas Ceļš”, „Biosfēras rezervātu pārvaldība” un „Starptautiskais Astronomijas gads”. Mājas lapā tika atjaunota un papildināta arī

saturiskā informācija par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Izglītības, Zinātnes, Kultūras, Komunikācijas un informācijas programmām.

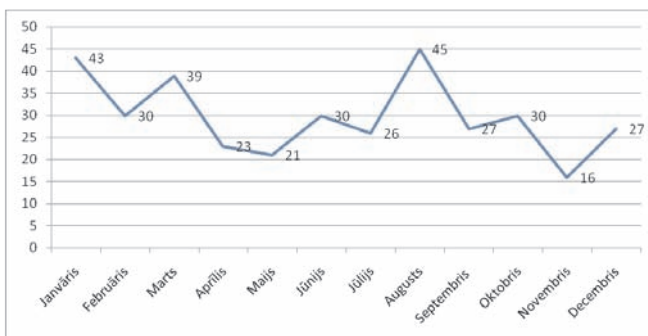
Kopā 2009. gadā UNESCO LNK Interneta vietni www.unesco.lv apmeklējuši 71 858 intereseanti. Vidējais unikālo apmeklējumu skaits mēnesī bija 5988. Skatot mājas lapas apmeklējuma dinamiku mājas lapas apmeklētāju skaits, gada laikā trīskāršojies un gada otrajā pusē mājas lapas apmeklētāju skaits stabili bija virs 6000 apmeklētājiem mēnesī.

UNESCO LNK mājas lapas apmeklētāju skaita dinamika 2009.gadā

Lai nodrošinātu regulāru sabiedrības informēšanu par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un pasaulē un dažādām ar UNESCO darbību saistītām aktualitātēm, 2009.gadā kopumā tika sagatavoti un izsūtīti 115 paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem. Kopumā plašsaziņas līdzekļos 2009. gadā konstatētas un apkopotas 357 publikācijas drukātajos un/vai interneta un/vai pārraides elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos.

Plaša publicitāte centrālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos bija Starptautiskā Astronomijas gada pasākumiem Latvijā, UNESCO LNK projektam „Stāstu laiks bibliotēkās”, akcijas „Baltijas ceļš” 20.gadu atceres pasākumiem un Baltijas valstu nominācijas “Baltijas ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” iekļaušanai UNESCO „Pasaules atmiņas” starptautiskajā reģistrā, Starptautiskajai dzimtās valodas dienai un akcijai „Pirmais vārds”, L'ORÉAL Latvijas stipendijai "Sievietēm zinātnē" ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu, pasaules mantojuma jautājumiem un suitu kultūrtelpas iekļaušanai UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā, kā arī UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveidei un tam nominētajam dokumentārajam mantojumam.

Publikāciju skaits Latvijas plašsaziņu līdzekļos pa mēnešiem

2009. gadā Latvijas televīzijas un radio ēterā informācija par UNESCO vai UNESCO LNK iniciētām vai atbalstītām aktivitātēm bijuši sižeti gan ziņu izlaidumos, gan dažādos raidījumos gan ar UNESCO LNK pārstāvju līdzdalību, gan bez.

Piemēram:

- Datums: 04.01.2009./Medijs: Latvijas Neatkarīgā televīzija (LNT)/Raidījums: Ziņas/Sižets: Debesu pētniekiem nozīmīga jubileja (Par Starptautisko astronomijas gadu);
- Datums: 04.01.2009./Medijs: Latvijas televīzija 1 (LTV1)/ Raidījums: Panorāma (ziņas)/Sižets: Par Starptautisko Astronomijas gadu;
- Datums: 30.07.2009./Medijs: Latvijas Radio 1 (LR1) /Raidījums: Ziņas/ Par akcijas Baltijas Ceļš dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā;
- Datums: 30.07.2009. / Medijs: LTV1 / Raidījums: Panorāma (ziņas) / Sižets: Par akcijas Baltijas Ceļš dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā;
- Datums: 30.07.2009. / Medijs: LNT / Raidījums: Ziņas / Sižets: Par akcijas Baltijas Ceļš dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā;
- Datums: 31.07.2009. / Medijs: LR1 / Raidījums: Kultūras rondo / Sižets: Par akcijas Baltijas Ceļš dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā;
- Datums: 31.07.2009. / Medijs: TV3 / Raidījums: Ziņas / Sižets: Par izstādi Ārlietu ministrijā un akcijas Baltijas Ceļš dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā;
- Datums: 14.12.2009. / Medijs: LTV1 / Raidījums: Labrīt, Latvija! / Sižets: Par projektu „Draugu stāsti”;
- Datums: 18.12.2009. / Medijs: LR1 / Raidījums: Burtu pļava (programma bērniem) / Sižets: Par projektu „Draugu stāsti”.

2009.gadā UNESCO LNK Sekretariāts arī vairākas reizes uzņēma un organizēja ārzemju žurnālistu vizītes, palīdzot veidot sižetus par dažādām Latvijas vērtībām, kas ieguvušas starptautiska līmeņa atpazīstamību UNESCO – Suitu kultūrtelpa, līvu valodas jautājumi, Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības jautājumi, "Baltijas ceļa" dokumentārais mantojums u.c. Rezultātā 2009. gadā ir bijušas vairākas publikācijas laikrakstā „The Baltic Times”, BBC radio (BBC World Service Radio) un japāņu laikrakstā Asahi Shimbun.

Sekojojot līdz aktuālajām publikācijām par UNESCO LNK darbību, regulāri tiek saņemta un apkopota informācija no Lursoft datu bāzes par dažādām aktivitātēm, kas saistītas ar UNESCO darbības jomām. Tiek gatavoti ikmēneša pārskati par UNESCO LNK darbības atspoguļošanu Latvijas plašsaziņas līdzekļos, kas pieejami UNESCO LNK Sekretariātā.

Izdevumi un publikācijas

2009.gadā UNESCO LNK ar UNESCO Līdzdalības programmas finansiālo atbalstu sagatavoja un izdeva šādus izdevumus:

- Bukletu „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” sadarbībā ar Lietuvas un Igaunijas UNESCO nacionālajām komisijām;
- Ievas Vītolas un Signes Pujātes rokasgrāmatu iesācējiem „Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana”;
- Ievas Vītolas un Signes Pucenas tradīciju burtnīcu „Suitu stāsti” sadarbībā ar starpnozaru mākslas grupu „Serde”;
- Valda Muktupāvela grāmatu “Kokles un kokiļšana Latvijā” sadarbībā ar Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūru, Valdi Muktupāvelu un kultūras menedžmenta centru „Lauska”;

- UNESCO Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (pārpublicējums) sadarbībā ar Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūru.

Publicēšanai tiešsaistē tika sagatavoti šādi materiāli:

- 25 Info lapas par UNESCO darbību pasaulē, tās mērķiem, uzdevumiem, programmām un galvenajām prioritātēm;
- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības stratēģijas 2009. – 2013.gadam angļiskā versija;
- Prezentācija latviešu un angļu valodās par UNESCO programmas „Pasaules atmiņas” Starptautiskajā reģistrā iekļauto dokumentāro mantojumu no Baltijas valstīm „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”;
- UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu ieviešanas vadlīniju tulkojums latviski sadarbībā ar Valsts valodas centru un LR Kultūras ministriju.

Augšā: "Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana"

Lejā: "Kokles un kokiļšana Latvijā"

UNESCO LNK patronāža

Saskaņā ar apstiprināto Nolikumu par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību 2009.gadā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas patronāža jau atkārtoti tika piešķirta Jūrmalas mākslas skolas starptautiskajam bērnu un jauniešu vizuāli plastiskās mākslas konkursam – izstādei „Es dzīvoju pie jūras”. Patronāžas projektā un pasākumos tika izmantots logo „Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju”.

Latvijas dalība UNESCO Ģenerālās konferences 35.sesijā

No 2009.gada 6. līdz 23.oktobrim UNESCO galvenajā mītnē Parīzē norisinājās UNESCO Ģenerālās konferences 35.sesija. Ģenerālās konferences sesijā dažādos tās laikos un sekcijās piedalījās 15 cilvēku liela Latvijas Republikas delegācija.

Latvijas Republikas delegācijas galvenie uzdevumi UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijā bija:

- piedalīties ar valsts ziņojumiem Vispārējās debatēs, Ministru plenārsēdē un Izglītības ministru apaļā galda diskusijā;
- pārstāvēt Latvijas viedokli debatēs par UNESCO programmu un budžetu 2010.-2011.gadam un Ģenerālās konferences laikā notiekošajās komisiju sēdēs;
- piedalīties UNESCO ģenerāldirektora, Izpildpadomes un starpvaldību institūciju vēlēšanās, reprezentējot Latvijas intereses;
- organizēt UNESCO dalībvalstu atbalstu Latvijas Republikas ievēlēšanai UNESCO Izpildpadomē, programmas “Informācija visiem” Starpvaldību padomē un programmas “Sociālo pārveidojumu vadība” Starpvaldību padomē;

- piedalīties UNESCO Jaunatnes forumā un UNESCO Partneru forumā;
- organizēt Baltijas un Kaukāza valstu izglītības ministriju darbinieku, izglītības speciālistu un UNESCO nacionālo komisiju izglītības programmu vadītāju tikšanos par turpmāku sadarbību Baltijas valstu pieredzes izglītības jautājumos nodošanai Kaukāza valstīm.

Ģenerālās konferences 35.sesijā Vispārējās politikas debatēs Latviju pārstāvēja Latvijas Republikas izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe. Viņa ar plenārsēdes atklāšanas uzrunu uzstājās arī Ministru plenārsēdē „Shaping UNESCO for the next decade as an effective multilateral actor, including pursuit of international goals and United Nations reform” un izglītības ministru apaļā galda diskusijā “Piecu vispasaules izglītības konferenču devums 21.gadsimta izglītībai”.

UNESCO Ģenerālās konferences 35.sesijas laikā notiekošajās UNESCO starpvaldību institūciju vēlēšanās Latvija tika ievēlēta dalībai UNESCO Izpildpadomē laika posmam no 2009. līdz 2011.gadam, Programmas “Informācija visiem” Starpvaldību padomē un programmas “Sociālo pārveidojumu vadība” Starpvaldību padomē laika posmam no 2009. līdz 2013.gadam. UNESCO Izpildpadome ir viens no trim pārvaldes orgāniem līdzās UNESCO Ģenerālajai konferencei un UNESCO ģenerāldirektoram. Izpildpadome sastāv no 58 valstu pārstāvjiem, kas satiekas divas reizes gadā pavasara un rudens sesijās un ir faktiskais UNESCO darbības pārraudzītājs un virzītājs UNESCO Ģenerālās konferences starplaikos. UNESCO Izpildpadome seko līdzi programmu darba organizācijai un tām atbilstošajām budžeta tāmēm, kā arī sagatavo kārtējo Ģenerālo konferenci un

organizē un koordinē konferencē pieņemto lēmumu efektīvu īstenošanu tās starplaikos.

UNESCO programmas „Informācija visiem” mērķis ir veicināt zināšanu sabiedrības veidošanos, nodrošinot universālu pieeju informācijai. UNESCO programmas „Sociālo pārveidojumu vadība” mērķis ir veicināt pētījumos balstītas politikas veidošanas kultūru nacionālā, reģionālā un starptautiskā līmenī, tādējādi nodrošinot zinātnes un politikas mijiedarbību praksē.

UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas laikā Latvijas Republikas vēstnieks Francijā un pastāvīgais pārstāvis UNESCO Jānis Kārklīšs tika ievēlēts par Nominācijas komisijas viceprezidentu un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa tika ievēlēta par UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas ietvaros notiekošās Sociālo un humantāro zinātņu komisijas vicepriekšsēdētāju, kā arī par UNESCO Konvencijas par Pasaules kultūras un dabas mantojuma Ģenerālās asamblejas galveno ziņotāju.

Latvijas dalība UNESCO starpvaldību institūcijās

2009.gadā Latvijas pārstāvji līdzdarbojās UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” Starptautiskajā koordinācijas padomē, UNESCO Statistikas institūta valdē, Starptautiskā Izglītības biroja padomē un UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Starptautiskajā konsultatīvajā komitejā.

2009.gada janvārī notiekošajā Starptautiskā izglītības biroja padomes 58.sesijā, Latvijas pārstāvi Latvijas Republikas izglītības un zinātnes ministri

Tatjanu Koķi pārstāvēja Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas Vispārējās izglītības departamenta direktors Artūrs Skrastiņš.

UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” Starptautiskās koordinācijas padomes 21.sesija notika 2009.gada maijā Jeju salā Dienvidkorejā un tajā no Latvijas, aizvietojo Latvijas Republikas pārstāvi Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta direktora vietnieku Andri Urtānu, piedalījās UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa. Pēc savstarpējas vienošanās Centrālās un Austrumeiropas grupas ietvaros 2009.gada vasarā Latvija atsauca savu dalību UNESCO programmas "Cilvēks un biosfēra" Starptautiskajā koordinācijas padomē.

UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Starptautiskās konsultatīvās komitejas 9.sesija notika 2009. gada 27. - 31. jūlijā Barbadosā un tajā Latviju pārstāvēja tās ievēlētais pārstāvis UNESCO LNK prezidents, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks.

UNESCO Statistikas institūta valdes 11.sesija notika 2009.gada novembrī Kanādā un tajā Latviju pārstāvēja tās ievēlētais pārstāvis Rolands Ozols.

UNESCO Pasaules preses brīvības balvas starptautiskajā žūrijā darbojās Latvijas žurnāliste Ilze Jaunalksne. Žūriju veido profesionāli žurnālisti un redaktori no visas pasaules, kurus pēc īpaša uzaicinājuma un dalībvalstu rekomendācijām izvēlas un ieceļ UNESCO ģenerāldirektors.

2009.gadā Baiba Tjarve tika apstiprināta par Starptautiskā kultūras daudzveidības fonda ekspertu.

Piešķiramo interneta vārdu un numuru korporācijas (ICANN) Valdības padomdevēju komitejas priekšsēdētāja kapacitātē LR vēstnieks UNESCO Jānis Kārklīšs veicināja līguma sagatavošanu un noslēgšanu starp UNESCO un ICANN, kas definē sadarbības jomas daudzvalodīga interneta attīstībai.

UNESCO LNK Sekretariāta dalība dažādos pasākumos Latvijā

2009.gadā ar mērķi nodrošināt UNESCO darbības un mērķu popularizēšanu Latvijā, UNESCO LNK Sekretariāta darbinieki piedalījās šādos pasākumos un iniciatīvās Latvijā:

- Muzeju pārvaldes rīkotajā starptautiskajā konferencē „Kultūras mantojums: muzeji, bet ne tikai” Valmierā;
- Daugavpils Universitātes Izglītības un vadības fakultātes Ilgtspējīgas izglītības institūta un JTEFS/BBCC 7. starptautiskajā konferencē "Ilgtspējīga attīstība. Kultūra. Izglītība" Daugavpilī;
- Čehijas vēstniecības organizētajā starptautiskajā bērnu mākslas konkursā LIDICE 2009 Rīgā;
- Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas un Latvijas Universitātes starptautiskajā konferencē “Zinātnes globālā pārvaldība” Rīgā;
- XIII Integratīvā mākslas festivāla „Nāc līdzās” noslēguma pasākumā Rīgā;
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta rīkotajā nevalstisko organizāciju forumā “Ko mēs zinām par dabu” Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā;
- LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes konferencē „Vides zinātne un ilgtspējīga attīstība” Rīgā;
- LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes konferencē „Vides zinātnes studiju kursa saturs”, Rīgā;
- Latvijas Lauku foruma rīkotajā forumā „Kultūra laukos!” Dikļos;

- Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūras rīkotajā novadu un pilsētu kultūras dzīves organizatorus kopīgajā sanāksmē Rīgā;
- Dziesmu svētku biedrības organizētajā pirmajā kopsapulcē Rīgā;
- vairākos LR Izglītības un zinātnes ministrijas rīkotajos Izglītības pārvalžu speciālistu semināros.

UNESCO LNK dalība starptautiskās konferencēs un darba grupās

2009. gadā UNESCO LNK locekļi un Sekretariāta darbinieki piedalījās šādos pasākumos ārvalstīs:

- UNESCO Pasaules mantojuma centra rīkotajā ekspertu seminārā par Konvencijas par kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un aizsardzību nākotni Francijā;
- UNESCO Sekretariāta rīkotajos jauno UNESCO nacionālo komisiju ģenerālsekretāru apmācībasursos Francijā;
- Lietuvas izglītības sistēmas 20.gadadienai veltītajā konferencē "Pārmaiņas izglītība 1988 - 2009" Lietuvā;
- UNESCO starptautiskajā konferencē par ANO dekādes "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" pirmo piecgadi un tas sasniegumiem Vācijā;
- UNESCO Pasaules digitālās bibliotēkas atklāšanā Francijā;
- UNESCO programmas "Cilvēks un biosfēra" Starptautiskās koordinācijas padomes 21. sesijā Jeju salā, Dienvidkorejā;
- UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 33. sesijā Spānijā;
- Centrāleiropas un Austrumeiropas UNESCO nacionālo komisiju sanāksmē Igaunijā;

- UNESCO Ģenerāldirektora un Eiropas un Ziemeļamerikas UNESCO nacionālo komisiju konsultāciju sagatavošanas darba grupas tikšanās Lielbritānijā;
- UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijā Francijā;
- UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Starptautiskās ekspertu komitejas 9. sēde Barbadosā;
- UNESCO Konvencijas par kulturas un dabas mantojuma aizsardzību dalībvalstu Ģenerālās asamblejas 17.sesijā Francijā;
- UNESCO Konvecijas par nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzību starpvalstu komitejas 4.sesijā Apvienotajos Arābu Emirātos;
- UNESCO katedru Izglītība ilgtspējīgai attīstībai starptautiskajā kongresā Krievijas Federācijā;
- Starptautiskās programmas mācību satura veidotājiem "Community of Practice" sanāksmē Somijā;
- UNESCO nacionālo komisiju jauno darbinieku apmācībās Albānijā;
- Starptautiskās Filzofijas dienas pasākumos "Filozofija kultūras dialogā" Krievijas Federācijā;
- UNESCO Izpildpadomes 183. sesijā Francijā;
- Baltijas valstu Dziesmu un deju svētku rīkotājinstitūciju un ekspertu sanāksmē, gatavojoties Baltijas valstu Dziesmu un deju svētku konferencei 2010. gadā Igaunijā;
- UNESCO Sociālo un humanitāro zinātņu sektora rīkotajā Pirmajā Starptautiskajā sieviešu filozofu tīkla asamblejā Francijā;
- UNESCO ekspertu diskusijā "Lēmumu pieņemšanas procedūras Konvencijas par kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu un aizsardzību īstenošanā" Bahreinā.

Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana

2009.gadā UNESCO LNK Sekretariāts īstenoja tam noteiktās prioritātes Izglītības programmu ietvaros ciešā sadarbībā ar LR Izglītības un zinātnes ministriju gan konkrētu projektu īstenošanā, gan konsultantu statusā un darbojoties dažādās darba grupās. Līdz 2009.gada jūnija beigām, kad tika mainīts likums, UNESCO LNK aktīvi līdzdarbojās Izglītības inovāciju fonda padomes darbā. UNESCO LNK pārstāve fondā bija ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darbība

Saskaņā ar Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmju tematisko plānu 2009.gadā tika organizēta sanāksme par tēmu – Izglītība un darba tirgus –, kā arī uzsākta nākamās sanāksmes – Izglītība pašrealizācijai mūža garumā – plānošana.

Ziņojums „Izglītība un darba tirgus”

Lai sagatavotu Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmi par tēmu „Izglītība un darba tirgus”, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas izveidotā ekspertu grupa izstrādāja ziņojumu. Ziņojuma izstrādei tika veikts daudzpusīgs koncepcijas „Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana un sociālo partneru līdzdalība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā” izvērtējums, konsultējoties ar iesaistītajām mērķgrupām un organizējot šo četru mērķgrupu – profesionālās izglītības iestāžu vadītāji, profesionālās izglītības iestāžu mācību priekšmetu pedagogi, sociālie partneri (LDDK un atsevišķi darba devēji), profesionālās izglītības iestāžu audzēkņi – fokusgrupu diskusijas.

Fokusgrupu diskusiju organizēšanas mērķis bija iegūt ar profesionālo izglītību saistīto

ieinteresēto pušu viedokli un skatījumu uz profesionālās izglītības problemātiku un tās turpmāko attīstību, kas kalpotu par pamatu ziņojuma projekta sagatavošanai tā galējai izskatīšanai Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmē. Fokusgrupu diskusijās bija ietverta būtiskāko problēmu noteikšana profesionālajā izglītībā, jautājumi par profesionālās izglītības prestižu un tā ietekmējošiem faktoriem, profesionālās izglītības saturu un kvalitāti, profesionālās izglītības iestāžu sadarbību ar darba devējiem, kā arī profesionālās izglītības iestāžu lomu mūžizglītības funkciju un sociālo iestāžu funkciju veikšanā.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksme notika 23.aprīlī. Sanāksmi vadīja Konsultatīvās padomes priekšsēdētāja Tatjana Koķe, piedalījās 25 padomes locekļi un 19 novērotāji no profesionālās izglītības iestādēm un uzņēmumiem. Sanāksmes dalībnieki izskatīja un papildināja ziņojumu, strādājot darba grupās: "Profesionālās izglītības saturs un kvalitāte" (vadītāja: Baiba Ramiņa); "Sadarbība ar sociālajiem partneriem un darba devējiem" (vadītāja: Liesma Ose), "Pozitīvā publiskā tēla veidošanas iespējas un bremzējošie faktori" (vadītāja: Daina Jāņkalne). Sanāksmes noslēgumā Konsultatīvās padomes locekļi apstiprināja ziņojumu ar priekšlikumiem profesionālās izglītības kvalitātes, prestiža un sadarbības ar sociālajiem partneriem uzlabošanai, kas tika nosūtīts visām iesaistītajām pusēm.

Ziņojuma „Izglītība pašrealizācijai mūža garumā” sagatavošana

Lai sagatavotu sanāksmi par tēmu „Izglītība pašrealizācijai mūža garumā”, kas ir trešā Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” nozīmētā diskusiju tēma, tika uzsāktas konsultācijas ar Izglītības un zinātnes

ministriju, Latvijas Pašvaldību savienību, kā arī noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas lauku forumu par iesaisti UNESCO LNK izveidotajā ekspertu grupā. Ekspertu grupa, balstoties uz situācijas analīzi teorētiskā pieņēmuma formā un apkopotajiem labās prakses piemēriem izstrādās ieteikumus mūžizglītības politikas īstenošanai (izglītības iestādes, to dibinātāji un partneri) par izglītības pašrealizācijai mūža garumā īstenošanu un pilnveidošanu Latvijā, tai skaitā īpašu uzmanību pievēršot vienai mērķa grupai – 15 līdz 25 gadus veciem jauniešiem. Lai varētu vispārināt esošo situāciju un modelēt tās iespējamo tālāku attīstību, situācijas analīze tiks veikta: vienā republikas nozīmes pilsētā (izņemot Rīgu); liela novada pašvaldībā, kas apvieno vismaz 5 vai vairāk pagastus (aptuveni līdzšinējā rajona robežas); mazā novadā, kas ir pastāvējis kā novads arī pirms 01.07.2009. vai arī pašreiz apvieno 1-3 pagastus. Situācijas aprakstā tiks konstatētas tās institūcijas, kas nodrošina formālās un neformālās izglītības pakalpojumus cilvēkam mūža garumā. Tiks skatīts piedāvātā pakalpojuma klāsts, daudzveidība un pieejamība dažādām vecuma grupām. Apskatīta sadarbība starp pakalpojuma sniedzējiem u.c. aktuāla informācija, kas tiks noteikta vadlīnijās un teorētiskajā pieņēmumā par izglītības pašrealizācijas mūža garumā iespējām Latvijā. Tiks analizētas konkrētā gadījuma veiksmes, neveiksmes, kā arī iespējas tālākai attīstībai. Ziņojuma izstrāde tiks pabeigta 2010.gada sākumā.

***Starptautiskā nedēļa „Izglītība visiem”
(20.-25.aprīlis, 2009)***

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” 2009.gada vadmotīvs pasaulē un Latvijā bija lasīt un rakstītprasmes nodrošināšana un izglītība mūža garumā.

Eseju konkurss 8.-12.klašu skolēniem par lasīt un rakstītprasmi

Atsaucoties aicinājumam pievērsties bērnu un jauniešu lasīt un rakstīt prasmei UNESCO LNK sadarbībā ar valodu skolu „Skrivanek Latvia” organizēja eseju konkursu 8.-12.klašu skolēniem, kuri tika aicināti veidot īpašu eseju grāmatu par lasīt un rakstītprasmes nozīmi skolēnu dzīvē un to sniegtajām iespējām. Eseju konkursam pieteicās 20 Latvijas skolas un tika saņemtas interesantas esejas un mākslinieciski iesieti darbi. Eseju konkursā darbi tika vērtēti sešās kategorijās – pēc satura atbilstības tēmai, skolēna paustās personīgās attieksmes, oriģinalitātes, valodas bagātības, argumentācijas prasmes un eseju grāmatas kopējā noformējuma.

Konkursā uzvarēja Ādažu Brīvā Valdorfa skola, Salaspils 1. vidusskola, Talsu rajona vakara un neklātienas vidusskola, Daugavpils valsts ģimnāzija un Uzvaras vidusskola, balvā iegūstot valodu mācību nodarbības savā skolā.

Akcija „Radošie risinājumi iekļaujošai izglītībai”

Lasīt un rakstīt prasmes attīstīšana ir viens no iekļaujošas un kvalitatīvas izglītības nodrošināšanas stūrakmeņiem. Tas bija vadmotīvs akcijai „Radošie risinājumi iekļaujošai izglītībai” starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros. Akciju UNESCO LNK organizēja sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, kā arī ar Valsts Speciālās izglītības centru, īpaši pievēršoties iekļaujošās izglītības jautājumiem pirmskolā.

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros pirmsskolas izglītības iestādes un skolas no visiem Latvijas reģioniem dalījās ar savu labo pieredzi, organizējot „atvērto durvju” dienas par to pieredzi, metodoloģiju un ieteikumiem agrās

bērniecības aprūpē, izglītībā un sadarbības veicināšanā starp pirmsskolas izglītības iestādi un skolu.

Kopumā akcijā „Radošie risinājumi iekļaujošai izglītībai” ar pastāvīgi organizētām darbnīcām un demonstrējumiem piedalījās un pie sevis uzņēma akcijas viesus desmit pirmsskolas izglītības iestādes un četras skolas:

- Jelgavas pirmsskolas izglītības iestāde „Rotaļa”, daloties pieredzē par pēctecības nodrošināšanu attiecībās „pirmsskola – skola”;
- Jelgavas 1.sanatorijas internātpamatskola, diskutējot par sadarbību ar ģimenēm, kurās aug bērns ar speciālām vajadzībām;
- Daugavpils 9.speciālā pirmsskolas izglītības iestāde, daloties pieredzē par bērnu ar redzes traucējumiem izglītošanā, individuālo izglītības plānu izstrādē un komandas darba veidošanā speciālā pirmsskolas izglītības iestādē;
- 204.speciālā pirmsskolas izglītības iestāde, stāstot savu pieredzi pedagoģiskās un medicīniskās korekcijas darbā ar bērniem, kuriem ir dažādi redzes traucējumi;
- Sabiles vidusskola, iepazīstinot ar piecgadīgo un sešgadīgo grupu brīvā laika aktivitātēm - rotaļām ar dziedāšanu un demonstrējot izveidotās integratīvās nodarbības: rotaļu darbnīca, rokdarbu darbnīca, mūzikas darbnīca, mājturības un tehnoloģiju darbnīcas, vizuālās mākslas darbnīca u.c., kuru dalībnieki ir speciālo klašu un sākumskolas klašu skolēni;
- Valmieras pilsētas speciālās pirmsskolas izglītības iestādē „Bitīte”, pievēršoties jautājumam par bērnu ar speciālām vajadzībām iespējām un nodrošinājumam speciālā iestādē un atbilstoši attīstības traucējumam speciālā grupā;

- Valmieras pilsētas pirmsskolas izglītības iestāde "Buratino", stāstot par darbu ar bērniem ar speciālajām vajadzībām (pamatā - ar valodas un stājas traucējumiem) tos integrējot atbilstošā grupā. Šajā iestādē ir arī izveidotas vispārēja tipa grupas un čigānu tautības bērnu iekļaujošas grupas ar čigānu tautības atbalsta personālu;
- Valmieras pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde „Sprīdītis”, daloties pieredzē par bērnu ar speciālām vajadzībām integrāciju vispārēja tipa pirmsskolas izglītības iestādē, kurā divās grupās tiek īstenota valodas attīstības traucējumu programma, bet pārējās grupās ir bērni ar dažādiem citiem attīstības traucējumiem. Šajā iestādē ir izveidots centrs valodas traucējumu labošanai bērniem, kuri apmeklē citas pirmsskolas izglītības iestādes un kuriem nav nodrošinātas nodarbības pie logopēda vai kuri neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes (mājas bērni).

"Radošie risinājumi iekļaujošai izglītībai"

Akcijas „Radošie risinājumi iekļaujošai izglītībai” ietvaros organizētajā pieredzes apmaiņā piedalījās un izglītības iestādes apmeklēja 143 dalībnieki. Vairums akcijas dalībnieku bija pedagogi, kas iesaistījās pirmsskolas izglītības iestāžu

apmeklējumos tieši meklējot un gūstot jaunu pieredzi iekļaujošas prakses veicināšanai arī savās iestādēs.

Konference "Iekļaujošās izglītības pieredze"

Noslēdzot starptautisko nedēļu „Izglītība visiem” 25.aprīlī Cēsīs notika konference "Iekļaujošās izglītības pieredze", savukārt Valmierā 24.aprīlī notika „apaļā galda” diskusija par starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” labo piemēru un pieredzes izvērtējumu, izplatīšanu u.c. aktuāliem jautājumiem. Diskusijā piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts speciālās izglītības centra, pašvaldību, valsts institūciju un nevalstiskā sektora pārstāvji.

Katra iestāde, kas iesaistījās starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” aktivitātēs parādīja interesentiem savu pedagoģiskā procesa organizāciju, analizēja tā priekšrocības un trūkumus. Interesentiem bija pieejami arī izdales materiāli un iestāžu sagatavotās vizītkartes. Akcijas rezultātā tika apkopoti un analizēti labās prakses piemēri pirmskolas izglītībā, kuri varēs kalpot kā labs piemērs citiem pirmskolas izglītības attīstības entuziastiem, gan arī kā Latvijas pieredzes piedāvājums UNESCO Pasaules konferencei par bērnu agrīno aprūpi un izglītību (Maskava, 22.-24.septembris, 2010).

Akcija „Pirmais vārds”

Sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, Valsts valodas aģentūru un Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolu UNESCO LNK organizēja akciju „Pirmais vārds”. Ikvienu Latvijas pirmskolas izglītības iestāde un vispārējās izglītības iestāde, kas īsteno pirmskolas izglītības programmas, tika aicināta piedalīties akcijā, rīkojot pasākumus iestādes audzēkņiem, viņu

vecākiem un vecvecākiem, māsām un brāļiem.

Akcijas „Pirmais vārds” mērķis bija vienot dažādu paaudžu cilvēkus, atjaunojot stāstīšanas tradīciju, pilnveidojot bērnu, viņu vecāku, vecvecāku u.c. ģimenes locekļu sociālās prasmes un valodas kompetenci (klausīties prasmī un stāstītprasmī). Akcijas rīkotāji rosināja ģimenēs atcerēties kādus lingvistiski nozīmīgus notikumus – bērna pirmo īpašo vārdu vai situāciju, kurā izteikts kāds neparasts un līdz šim nelietots vārds vai izteiciens un veidot īpašās pirmo vārdu grāmatiņas, gleznas un tml.

Akcijā iesaistījās un dažādus pasākumus audzēkņiem, viņu vecākiem un vecvecākiem, māsām un brāļiem rīkoja 73 pirmskolas izglītības iestādes no 21 Latvijas rajona.

Akcija "Pirmais vārds"

Akcija tika atklāta 21.februārī, atzīmējot Starptautisko dzimtās valodas dienu un noslēdzās starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” laikā 24.aprīlī. Apkopjot izglītības iestāžu iesūtītos darbus sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku tika izveidota bērnu darbu izstāde, kas atspoguļo viņu valodas apguves un izpratnes pieredzi. 2009.gada septembrī izstāde bija apskatāma Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolā, savukārt no novembra

līdz decembrim izstādi aplūkot varēja Ventspils bibliotēkā, Talsu bērnu bibliotēkā, Rīgas Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā un Alūksnes bibliotēkā.

Bērnu un jauniešu stāstu projekts „Draugu stāsti”

Bērnu un jauniešu stāstu projekts „Draugu stāsti” tiek īstenots UNESCO starpdisciplinārā un starpsektoru projekta „Kaukāzs” ietvaros, veidojot izpratni par Baltijas un Kaukāza kultūras tradīcijām un īpatnībām.

*„Draugu stāsti”
logo*

Projekta mērķis ir stiprināt starpkultūru un starppaaudžu komunikāciju un solidaritāti Latvijā un attīstīt bērnu un jauniešu radošo darbību, kas sekmē humānismu un iecietību ideju attīstību, pilsonisko apziņu, kā arī cieņpilnu attieksmi pret citu valstu

tradīcijām un paradumiem. Projekta galvenā mērķauditorija ir 10 – 16 gadu veci bērni un jaunieši Latvijā, kuri pārstāv dažādas nacionālās minoritātes, īpaši pievēršoties Baltijas tautu (Lietuva, Igaunija) un Kaukāza tautu (Armēnija, Azerbaidžāna, Gruzija) minoritātēm. Projekta norises laiks: 2009.gada aprīlis – 2010.oktobris, to īsteno UNESCO LNK sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru, Latvijas Nacionālo bibliotēku, biedrību „Ideju forums” un izdevniecību „Liels un mazs”.

Lai bērniem un jauniešiem saprotamā veidā stāstītu par kultūru daudzveidību un veicinātu savstarpējo sadarbību ir izveidota projekta mājas lapa: www.stastulaiks.lv, kā arī tiek organizēti nacionālajām kultūrām veltīti stāstu vakari. Lai attīstītu bērnu un jauniešu radošo darbību, projekta ietvaros tiek organizēts

stāstu konkurss par Baltijas valstu un Kaukāza valstu sakāmvārdiem. Konkurss ilgs līdz 2010. gada 14. aprīlim (pirmā kārtā – līdz 12. februārim), un tā noslēgumā notiks jauno stāstu autoru nometne.

Gan projekta plānošanas, gan realizācijas gaitā ir īstenota saskaņota sadarbība ar Rīgas Igaņu vidusskolu, Rīgas Lietuviešu vidusskolu, Ādažu Brīvo Valdorfa skolu, Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociāciju, kā arī gruzīnu kultūras biedrību „Samšoblo”. Šīs sadarbības rezultātā ir izveidota darba grupa, kurā darbojas nacionālie koordinatori, kā arī bērni un jaunieši, kuri pārstāv atbilstošās kultūras. Projektu „Draugu stāsti” atbalsta Izglītības un zinātnes ministrija, Sorosa fonds Latvija, kā arī Igaunijas, Lietuvas, Azerbaidžānas, Gruzijas, Armēnijas UNESCO nacionālās komisijas un izglītības un zinātnes ministrijas.

Attīstības sadarbības veicināšana izglītības jautājumos

2009.gada 13.oktobrī Parīzē tika organizēta sanāksme ar UNESCO Masakavas biroja valstu un Gruzijas nacionālajām komisijām un Izglītības un zinātnes ministrijām, kurā tika analizēts 2007.gada rudenī (27. -29. novembris) Rīgā notikušā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Izglītības un zinātnes ministrijas rīkotā starptautiskā semināra „Latvijas pieredze izglītības attīstības veicināšanai” rezultāti par sadarbību izglītības jautājumos. Papildus katrs no sanāksmes dalībniekiem bija sagatavojis prezentāciju par projektiem, kuros iespējams iesaistīties sadarbības partneriem. Sanāksmes dalībnieki vienojās, ka jāturpina sadarbīties iekļaujošās izglītības jomā (Baltkrievija, Armēnija, Gruzija, Latvija), kā arī noteikti jāpievēršas sadarbībai interešu un mākslas izglītības (Moldova) un

profesionālās izglītības (Igaunija, Baltkrievija, Latvija) jomā.

Aktivitātes starptautiskās programmas "Communities of Practice" ietvaros

Mācību satura veidotāju Latvijas ekspertu sadarbības tīkls tika izveidots 2007.gadā. Tajā darbojas UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, Izglītības un zinātnes ministrijas un lielāko Latvijas augstskolu pārstāvji. Globālais sadarbības tīkls mācību satura veidotājiem „Communities of Practice” izveidots 2005.gadā UNESCO Starptautiskā izglītības biroja (IBE) ietvaros, lai sekmētu pārmaiņas mācību saturā un sasniegtu mērķus, kurus 2000.gadā Pasaules izglītības konferencē Dakārā izvirzīja izglītības politikas veidotāji. Bezmaksas obligātā pamatzglītība, visu izglītības kvalitātes aspektu uzlabošana, nodrošinot labas sekmes visiem zināšanu apguvējiem, lai viņi sasniegtu atzītus un mērāmus izglītības rezultātus, īpaši lasīt un rakstīt prasmē, matemātikā un dzīves prasmēs – ir vadmotīvi, kurus „Communities of Practice” realizē reģionu un starpreģionu līmenī, apmainoties ar informāciju, pieredzi, dokumentiem, veicot pētniecisko un tehnisko sadarbību.

Šobrīd „Communities of Practice” tīklā jau ir iesaistījušies 1271 izglītības speciālists no 131 valsts, pārstāvējot visus reģionus, kurus aptver UNESCO. Ir izveidoti 14 reģionālie sadarbības centri, kas nodarbojas ar reģionālo aktivitāšu koordinēšanu. „Communities of Practice” mājas lapa www.ibe.unesco.org darbojas 6 UNESCO oficiālajās valodās, regulāri notiek semināri, konferences, pieredzes un informācijas apmaiņa. „Communities of Practice” loma pēdējo gadu laikā pieaug līdz ar UNESCO Izglītības biroja pārveidi par UNESCO ekselences centru mācību satura jautājumos.

Ar UNESCO LNK Sekretariāta atbalstu kopš 2007.gada arī Latvijā darbojas mācību satura veidotāju darba grupa, kurā iesaistījušās lielākās Latvijas pedagoģiskās augstskolas (Latvijas Universitāte, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola, Rēzeknes augstskola, Daugavpils Universitāte un Liepājas Pedagoģiskā akadēmija) un Izglītības un zinātnes ministrijas atbilstošie nozares eksperti. Par sadarbības grupas koordinatoru ir apstiprināts Valsts Izglītības satura centra direktors Guntis Vasiļevskis.

2009.gadā notika Baltijas un Ziemeļvalstu koordinatoru tikšanās (30.novembris – 1.decembris, Helsinki), kuras laikā tika apspriesta iespēja izveidot kopīgu Baltijas-Ziemeļvalstu reģionālo sadarbības centru un noteiktas tā darbības vadlīnijas. Sanāksmes laikā tika panākta vienošanās, ka mācību satura veidotāji programmas „Communities of Practice” ietvaros turpinās strādāt pie 48.Starptautiskās konferences „Iekļaujošā izglītība – ceļš nākotnē” (24.-28.novembris, 2008, Ženēva) pieņemto rekomendāciju īstenošanas. Katra no dalībvalstīm ir aicināta izstrādāt savus priekšlikumus Baltijas-Ziemeļvalstu sadarbības centra aktivitātēm, paredzot regulāru informācijas apmaiņu par aktivitātēm „Communities of Practice” mājas lapā, semināru organizēšanu, pieredzes apmaiņu un tml. Tikpat nozīmīgi, cik sadarboties reģiona ietvaros, būtu iespēja piedāvāt sadarbību citiem reģioniem, ko piedāvā programma.

Gada noslēguma sanāksmē 2009.gada 17.decembrī Latvijas mācību satura veidotāju darba grupa apstiprināja lēmumu par koncepcijas formulēšanu un projekta iesniegšanu līdz 2010.gada 1.martam Baltijas-Ziemeļvalstu reģionālā sadarbības centra izveidei atbilstoši 48.starptautiskās konferences rekomendācijām.

Starptautiskā augstākās izglītības konference

No 2009.gada 5.jūlija līdz 8. jūlijam Parīzē, UNESCO galvenajā mītnē notika Starptautiska augstākās izglītības konference, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta jautājumiem par izmaiņām un izaicinājumiem, kādu priekšā šobrīd ir augstākā izglītība un tās institūcijas. Latviju konferencē pārstāvēja Rektoru Padomes priekšsēdētāja Tatjana Volkova ģenerālsekretārs Andrejs Rauhvargers.

Konferences laikā tika paustas bažas par to, ka pasaules ekonomiskā krīze var paplašināt atšķirības starp pieejamību un kvalitāti attīstītajās un jaunattīstības valstīs. Līdz ar to kā nekad agrāk ir svarīgi investēt augstākajā izglītībā kā būtiskā spēkā, veidojot iekļaujošu zināšanu sabiedrību un nodrošināt sasniegumus pētniecībā, jaunievedumos un jaunradē.

Pagājušā desmitgade pierāda, ka augstākā izglītība un pētniecība veicina nabadzības samazināšanos, ilgtspējīgu attīstību un progresu, lai sasniegtu starptautiski pieņemtos tūkstošgades mērķus.

Konferencē liela uzmanība tika veltīta augstākajai izglītībai Āfrikas kontinentā, jo tieši tur ir visstraujākais studentu pieaugums pasaulē. Ļoti aktuāls ir šo studentu sociālais nodrošinājums, jo 50 % no studentiem Āfrikas kontinentā nāk no visnabadzīgākajām ģimenēm. Konferencē izskanēja aicinājums veidot partnerību ar augstskolām Āfrikā.

ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošana

2002.gadā ANO Ģenerālā Asambleja pieņēma rezolūciju par ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” pasludināšanu. Rezolūcija nosaka, ka dekāde ilgs 10 gadus no 2005. līdz 2014.gadam un par vadošo ANO aģentūru dekādes ieviešanā nosaka Izglītības, zinātnes un kultūras organizāciju (UNESCO). Saskaņā ar 1987.gada Pasaules vides un attīstības komisijas ziņojumu “Mūsu kopīgā nākotne” (Bruntlandes komisija) – ilgtspējīga attīstība ir attīstība, kas apmierina pašreizējo paaudžu vajadzības, neradot draudus nākamajām paaudzēm apmierināt to vajadzības.

Dekādes vīzija ir pasaule, kurā ar izglītības palīdzību ikvienam ir iespēja apgūt vērtības, uzvedību un dzīves veidu, kas nepieciešams ilgtspējīgai nākotnei un veiksmīgām sociālajām pārmaiņām. Dekādes mērķis ir veicināt izglītības attīstību kā pamatelementu ilgtspējīgai sabiedrībai un stiprināt starptautisko sadarbību inovatīvas politikas, programmu un rīcības attīstībai.

2007.gadā dekādes īstenošanai Latvijā tika noslēgts sadarbības protokols starp LR Izglītības un zinātnes ministriju, LR Vides ministriju un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju. Protokols paredz saskaņotu un savstarpēji koordinētu rīcību dekādes mērķu sasniegšanā un ilgtspējīgas attīstības ideju izpratnes veidošanā un veicināšanā Latvijā. Sadarbības protokola ietvaros tika izveidota arī ANO Dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” koordinācijas grupa LR Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vadībā. UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju koordinācijas darba grupā pārstāv UNESCO LNK Izglītības sektora vadītāja Baiba Molņika.

UNESCO pasaules konference „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”

No 2009.gada 31.marta līdz 1.aprīlim notika UNESCO pasaules konference, kas veltīta izglītības un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem – „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” (UNESCO World Conference on

Education for Sustainable Development).

Konferenci organizēja UNESCO sadarbībā ar Vācijas federālo Izglītības un zinātnes

ministriju un UNESCO Vācijas Nacionālo komisiju. Šajā konferencē Latviju pārstāvēja izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, kā arī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa un vairāki izglītības speciālisti.

Izglītības un zinātnes ministre uzstājās konferences ietvaros notiekošajā augstā līmeņa politiskajā diskusijā. Latvijas ministres uzstāšanās bija īpaši nozīmīga gan mūsu valstij, gan globālā mērogā, jo konferences rezultāti tika iekļauti Bonnas deklarācijā, lai nākotnē turpinātu īstenot ilgtspējīgas attīstības principus visās izglītības pakāpēs. Savā uzrunā T.Koķe stāstīja par Latvijas redzējumu par dekādes mērķu īstenošanu un tās galvenajiem principiem otrajā dekādes pusē, kā arī – par Latvijas labās prakses pieredzi un sasniegumiem izglītības ilgtspējīgai attīstībai jautājumos. T.Koķe, kā vienīgā Baltijas valstis pārstāvošā ministre, savā runā akcentēja pieredzi, ko gadu gaitā uzkrājušas trīs Baltijas valstīs, īstenojot kopīgus un uz ilgtspējīgu attīstību vērstus projektus izglītībā.

Konferences dalībnieku atzinību ieguva Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgas izglītības institūts, kas kā viens no 35 ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” labās prakses piemēriem tika iekļauts konferences darba kārtībā un piedalījās izstādē. Latvijas labās prakses popularizēšana ir atzinība un augsts novērtējums mūsu paveiktajam dekādes mērķu īstenošanā.

Konferences ietvaros notika darba grupas, diskusijas un izstādes, konferences dalībnieki kopīgi meklēja atbildes uz jautājumiem – kādu pievienoto vērtību dod izglītība un kādu lomu ir jāuzņemas izglītībai īstenojot ilgtspējīgas attīstības principus, kāda ir labā pieredze visā pasaulē īstenojot izglītības ilgtspējīgai attīstībai mērķus, kādi ir galvenie sasniegumi un secinājumi dekādes pirmajos piecos gados un pēc kā jātiecas dekādes otrajā pusē.

Konferences noslēgumā tika pieņemta Bonnas deklarācija, kurā tiek iezīmēti darbības virzieni izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanai politiskā un praktiskā līmenī.

Baltijas jūras projekts

2009. gadā ir uzsākta Latvijas prezidentūra Baltijas Jūras projektā. Baltijas jūras projekts (BSP) ir dibināts 1989. gadā kā UNESCO Asociēto skolu projekts, kurā darbojas skolas no Somijas, Zviedrijas, Dānijas, Vācijas, Polijas, Lietuvas, Latvijas, Igaunijas un Krievijas.

Projekta mērķis ir veidot skolēnu izpratni par zinātnisko, sociālo un kultūras aspektu ietekmi uz cilvēku un dabu, attīstīt skolēnu spējas pētīt vides izmaiņas un palielināt skolēnu zināšanas par vides problēmām Baltijas jūras apkārtnē. BSP patreiz ir iesaistījušās 18 Latvijas skolas.

Baltijas jūras projektā darbs norit šādās programmās:

- Fenoloģiskie pētījumi;
- Krasta vērošana;
- Upes;
- Ūdens kvalitāte;
- Gaisa kvalitāte;
- Vides vēsture;
- Putnu vērošana;
- Ekosofija;
- Vides mērījumi.

Projekts veicina pētniecību, zinātnisko prasmju attīstību un sadarbību, skolēniem ne tikai iesaistoties izpētes procesā, bet arī rezultātu apkopošanā, analīzē, salīdzināšanā un jaunu risinājumu, priekšlikumu meklēšanā vides problēmu risināšanā. Rezultātā Baltijas jūras projekta ietvaros skolēnu un skolotāju kopīgā darbā ir tapuši vairāki metodiskie materiāli un dažādas apmācību programmas. Katru gadu tiek organizēti skolēnu vasaras semināri Latvijā, skolotāju semināri nacionālā un starptautiskā līmenī. Katru trešo gadu notiek BSP starptautiskās konferences. Divreiz gadā tiek izdots žurnāls BSP Newsletters.

Latvija projekta koordinēšanu pārņēma 2009.gada rudenī un ir uzņēmusies atbildību par projekta tālāku attīstību un virzīšanu līdz 2012.gada rudenim. Līdzās regulārajām projekta aktivitātēm – programmu darbības nodrošināšana, mājas lapas uzturēšana, projekta žurnāla publicēšana, kā arī organizēti starptautiski vides izglītības pasākumi skolēniem un skolotājiem – ir plānots veicināt jaunu interešu iesaisti projektā un organizēt vairākus vienojošus pasākumus. 2009.gada nogalē tika uzsākts Baltijas jūras projekta koordinācijas darbs konsultācijās starp LR Izglītības un zinātnes ministriju un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju.

***Vides izglītības projekts „Zaļais kods” X
Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un
deju svētku ietvaros***

2009.gadā sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru tika izstrādāts vides izglītības projekts „Zaļais kods”. Pirmo reizi Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki tiks organizēti arī uzsverot vides saglabāšanas un aizsardzības jautājumus ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” ietvaros. Par vidi tiks domāts gan svētku organizācijas procesā (atkritumu šķirošana svētku norises un dalībnieku naktsmītņu vietās, videi draudzīgu svētku atribūtika, iepakojuma materiāli, transporta organizēšana), gan pašu svētku gaidīšanas laikā un norisē Rīgā to laikā organizējot dažādus konkursus, forumus un akcijas svētku dalībniekiem un apmeklētājiem.

Skolas visā Latvijā aicinātas popularizēt vides izglītību, iesaistot vides izglītības pulciņus svētku pasākumos, veicinot videi draudzīgu rīcību, sekmējot ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanu Latvijā, sekmējot skolēnu izpratni par vidi un tās problēmām, aktivizēt un paplašināt vides izglītības darbu izglītības iestādēs.

UNESCO Dabas zinātņu programmu popularizēšana

UNESCO dabas zinātņu programmu popularizēšanai Latvijā 2009.gadā UNESCO Latvijas Nacionālā komisija attīstīja vairākas jaunas partnerības, kā arī pilnveidoja jau esošās, liekot uzsvāru ne tik daudz uz kādas konkrētas programmas, bet vairāk konkrētu UNESCO mandāta tēmu dabas zinātnēs popularizēšanu un izpratnes veicināšanu Latvijā.

Starptautiskais Astronomijas gads

2009.gads pēc Apvienoto Nāciju Organizācijas 62.Ģenerālās asamblejas lēmuma sadarbībā ar Starptautisko Astronomijas savienību tika pasludināts par Starptautisko Astronomijas gadu. Formālais iemesls gada organizēšanai –

2009.gadā apīr 400 gadi kopš Galileo Galilejs pavērsa teleskopu pret debesīm. UNESCO, kā vadošajai ANO aģentūrai ar mandātu zinātnē, tika uzdots šī gada koordinācija, Gada mērķi bija popularizēt astronomiju, izkopt un veicināt astronomijas

mācīšanos, saglabāt tumšu debesi, uzlabot informācijas pieejamību par astronomiju un apzināt astronomijas kultūras mantojumu.

2009.gadā pasākumus par godu Starptautiskajam Astronomijas gadam Latvijā kopīgi koordinēja un organizēja Latvijas Astronomijas biedrība, UNESCO LNK un Latvijas Zinātņu akadēmija sadarbībā ar Latvijas Universitātes Astronomijas institūtu, Ventspils Starptautisko radioastronomijas centru, LU Lāzeru centra Astrospektroskopijas laboratoriju, Latvijas augstskolām, skolām

un observatorijām. Starptautiskā Astronomijas gada koordinators Latvijā bija Dr.sc.comp. Mārtiņš Gills.

Latvijā Starptautiskā Astronomijas gada aktivitāšu mērķi bija: informēt sabiedrību par astronomiju kā zinātnes nozari; veicināt sabiedrības interesi par dabaszinātnēm; rosināt jauniešos interesi par astronomiju kā daudzu dabaszinātņu un inženierzinātņu saskarsmes punktu; dot iespēju ikvienam interesentam uzzināt par to, kā vērot un ko novērot debesīs.

Visa 2009.gada garumā Latvijā notika vairāk kā 30 Starptautiskā Astronomijas gada pasākumu (neskaitot regulāros debess demonstrējumus LU astronomiskajā tornī Rīgā un Starspace observatorijā Rāmkalnos), no kuriem daži notika vienlaikus vairākās ģeogrāfiskās vietās. Kopā pasākumos piedalījās vairāki tūkstoši apmeklētāju:

Publiskie debess demonstrējumi

2009.gadā kopā tika organizēti 11 publiskie debess demonstrējumi vienlaikus vairākās Latvijas vietās, demonstrējumos iesaistot 13 Latvijas skolas, kuru rīcībā ir teleskopī, kā arī vairākas privātpersonas ar saviem teleskopiem.

Seminārs skolotājiem par skolu teleskopu izmantošanu

2009.gada 31.janvārī Latvijas Universitātē tika rīkots apmācības seminārs skolotājiem par teleskopa lietošanu un to, kā organizēt debess demonstrējumus skolēniem.

- Divu astronomijai veltītu pastmarku izdošana
2009.gada 2. aprīlī Latvijas Pasts izdeva divas Starptautiskajam Astronomijas gadam veltītas pastmarkas. Pirmā pastmarka attēlo Baldones Riekstukalnā observatorijā esošo Šmita teleskopu, tā vienu no galvenajiem pētījumu objektiem – Andromedas galaktiku, kā arī šīs observatorijas dibinātāju un ievērojamo latviešu astronomu J.Ikaunieku. Otrā pastmarka – norāda uz ar Latviju saistītiem asteroīdu vārdiem, simboliski attēlo radioastronomijas un optiskās astronomijas tradīcijas, kā arī uzskaita ievērojamus Latvijas astronomus – F.Blumbahu, K.Šteinu, S.Vasiļevski, A.Balklavu-Grīnhofu un raķešu dzinēju konstruktoru F.Canderu. Īpaši ir izcelts asteroīds 2867 Šteins, kuru 2008.gadā tuvplānā nofotografēja kosmiskais aparāts Rosetta.
- Izstāde „Kosmosa izpēte – sasniegumi un plānotais”
no 24.septembra līdz 16.oktobrim Latvijas Zinātņu akadēmijas 3.stāvā tika eksponēta ceļojošā izstāde no Francijas "Kosmosa izpēte - sasniegumi un plānotais" sadarbībā ar Francijas vēstniecību Latvijā.
- Konference “Astronomija Latvijā”
no 9. Līdz 10.oktobrim Latvijas Zinātņu akadēmijā notika astronomijai veltīta konference par astronomijas sākotni Latvijā, astronomiju skolās un augstskolās, interesantām astronomijas tēmām un pētījumu metodēm, astronomiju kā vaļasprieku un astronomiju dzīvē un kultūrā. Kopumā konferencē tika nolasīti 32 referāti.
- Zinātnes kafejnīcas
2.aprīlī, “100 stundas ar astronomiju ietvaros” Latvijas Universitātē notika zinātniski-izglītojošais “Zinātnes kafejnīca” sērijas seminārs veltīts zvaigžņu evolūcijas tēmai “Zvaigznes dzimst un zvaigznes mirst”. 25.septembrī “Zinātnieku nakts” ietvaros notika otra Starptautiskajam Astronomijas gadam veltīta Zinātnes kafejnīca par tēmu “Vai pavadīsim atvaļinājumu uz Mēness?”.
- Debess vērotāju salidojumi ar nosaukumu “Global star party”
4.aprīlī un 26.septembrī pie Starspace observatorijas Rāmkalnos starptautiskās akcijas “100 stundas ar astronomiju” ietvaros tika organizēts debessvērotāju salidojums;
- Observatoriju atvērto durvju diena
akcijas “100 stundas ar astronomiju” ietvaros 3.aprīlī notika observatoriju atvērto durvju diena. Visu dienu apmeklētājiem bija pieejamas LU Astronomijas institūta Astrofizikas observatorija Baldones Riekstukalnā, Ventpils Starptautiskā radioastronomijas centra novērojumu bāze Irbenē, kā arī LU Astronomiskais tornis un F.Candera muzejs.
- Filma „Skatiens Visumā” („Eyes on the skies”)
Starptautiskā Astronomijas gada aktivitāšu ietvaros Latvijas skolām tika izplatīta Starptautiskajam Astronomijas gadam speciāli radītā populārzinātniskā DVD filma „Skatiens Visumā” („Eyes on the skies”) par astronomijas vēsturi un tās pētniecības virzieniem ar subtitriem latviešu valodā.

- Mākslas darbu konkurss bērniem LIDICE

Čehijas Republikas vēstniecība Latvijā sadarbībā ar Valsts jaunatnes iniciatīvas centru un UNESCO LNK organizētēja mākslas darbu konkursu bērniem LIDICE par Visuma izpēti;

- Plakāts „Starptautiskais Astronomijas gads 2009”

Starptautiskā Astronomijas gada popularizēšanas nolūkos tika sagatavots plakāts ar vizuāli atraktīvu debess objekta attēlu, Starptautiskā Astronomijas gada logo un attēlu kopu, kas raksturo Latvijā esošus astronomisko instrumentu objektus, kā arī sadarbības partneru un atbalstītāju logo.

- Zemes stunda

28.martā sadarbībā ar Pasaules Dabas fondu tika organizēta informatīva kampaņa un debess demonstrējumi, vērstot sabiedrības uzmanību uz gaismas piesārņojuma jautājumiem un tumšas debess nozīmi, piedāvājot īpaši pilsētu iedzīvotājiem novērtēt izmaiņas, kādas ir novērojamo zvaigžņu skaitā laikā, kad tiek izslēgta liela daļa pilsētas apgaismojuma (pie mazāka apgaismojuma var redzēt vairāk zvaigžņu).

- Latvijas dalība starptautiskajos pasākumos

Starptautiskā Astronomijas gada koordinators Latvijā Mārtiņa Gilla piedalījās Starptautiskā Astronomijas gada atklāšanas konferencē Parīzē.

Informācijas koordinēšanai par Starptautiskā Astronomijas gada aktivitātēm tika izveidota interneta vietne www.astronija2009.lv, kuras galvenais uzdevums bija informēt par Starptautiskā Astronomijas gadā plānotajiem pasākumiem un gada mērķiem Latvijas

iedzīvotājus, aicinot piedalīties pasākumos, kā arī apkopojot notikušo pasākumu materiālus.

Par katru Starptautiskā Astronomijas gada īpaši organizēto pasākumu no Starptautiskā Astronomijas gada organizatoru puses tika izplatīta preses relīze. Relīžu standarta formu sagatavoja un masu saziņas līdzekļiem izplatīja UNESCO LNK sabiedrisko attiecību konsultante Liene Krīvena. Tās tika izplatītas visiem Latvijas nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Kopumā sabiedrībā bija noturīga interese par Starptautiskā Astronomijas gada pasākumiem visa 2009.gada garumā – informācija tika veiksmīgi attēlota arī dažādos plašsaziņas līdzekļos, tai skaitā televīzijā un radio.

L'ORÉAL Latvijas stipendijas “Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu

Jau piekto gadu tika piešķirtas L'ORÉAL Latvijas stipendijas “Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu, starptautiskā L'Oréal un UNESCO kopprojekta „Sievietēm Zinātnē” (For Women In Science) ietvaros.

2005. gadā iedibinātās stipendijas, kuru Goda Patronese ir bijusī Valsts prezidente akadēmiķe Vaira Vīķe-Freiberga, tiek piešķirtas pētījumiem un zinātniskajam darbam tepat Latvijā, lai mazinātu “smadzeņu noplūdi”, popularizētu zinātnieces karjeras iespējas sievietēm un iedvesmotu potenciālās jaunās pētnieces saistīt savu dzīvi ar šo jomu, izceļot un godinot zinātnieces, kas šajā ziņā var sniegt pozitīvu piemēru. 2009.gadā tika piešķirtas trīs gada stipendijas: divas - doktorantēm līdz 33 gadiem disertācijas

sekmīgai izstrādei, bet trešā – zinātniecei līdz 40 gadu vecumam ar doktora grādu dzīvības zinātņu vai materiālzinātņu jomā.

Stipendijai tika saņemti 33 pieteikumi un tos izvērtēja un trīs stipendiātes izraudzījās īpaši šim nolūkam izveidota žūrijas komisija Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta priekšsēdētāja akadēmika Jāņa Stradiņa vadībā, pieaicinot LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas un LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas ekspertus.

Stipendijas tika piešķirtas Latvijas Organiskās sintēzes institūta Farmaceitiskās farmakoloģijas laboratorijas pētniecei medicīnas zinātņu doktorei Līgai Zvejniecei pētījumam „Jaunu pretsāpju zāļu vielu meklējumi”, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra pētniecei dabas zinātņu maģistrei bioloģijā Karīnai Siliņai, doktora disertācijas izstrādei par tēmu „Autoantivielu pielietojums audzēju serodiagnostikas, prognostikas un jaunu terapijas pieeju izstrādē” un Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūta zinātniskajai asistentei Dabas zinātņu maģistrei fizikā Tatjanai Glaskovai, doktora disertācijas izstrādei par tēmu „Polimēru nanokompozītmateriālu termofizikālo un mehānisko īpašību eksperimentālā izpēte un modelēšana”.

Biosfēras rezervātu pārvaldība

Lai dalītos ar Latvijas pieredzi UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” īstenošanā un popularizētu Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu (ZBR) no 16. – 19.septembrim Salacgrīvā notika starptautisks seminārs „Biosfēras rezervātu pārvaldība”. Seminārs tika rīkots ar UNESCO Līdzdalības programmas un UNESCO Maskavas biroja finansiālu atbalstu.

Seminārā piedalījās biosfēras rezervātu un vides aizsardzības institūciju pārstāvji, ilgtspējīgas attīstības eksperti un vides politikas veidotāji no Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Igaunijas, Gruzijas, Latvijas, Lietuvas, Moldovas un Krievijas Federācijas. Semināra mērķis bija veicināt dialogu starp biosfēras rezervātu praktiķiem un ekspertiem par

biosfēras rezervātu koncepciju, pārvaldību un turpmāku attīstību un sadarbību gan savā starpā, gan ar citām institūcijām. Semināra dalībnieki klātienē varēja iepazīties ar ZBR darbību, kā arī savstarpēji dalīties ar labās prakses piemēriem savās valstīs, meklējot labākos risinājumus vides, ekonomikas un sociālo jautājumu sabalansētai pārvaldībai ilgtspējības kontekstā. Īpaša uzmanība seminārā tika pievērsta UNESCO programmai „Cilvēks un biosfēra”, ilgtspējīgas attīstības principu nozīmei biosfēras rezervātu pārvaldībā un attīstībā, kā arī jaunu biosfēras rezervātu dibināšanai semināra dalībvalstīs, kurās vēl nav neviens biosfēras rezervāts.

Starptautiskā semināra dalībnieki

Seminārā tika prezentēta arī ZBR un UNESCO LNK kopīgi izstrādātā rokasgrāmata par biosfēras rezervātu pārvaldību, kurā tiek skaidrots un analizēts biosfēras rezervāta koncepts un tā praktiskā darbība un iespējas, par pamatu ņemot ZBR pieredzi un uzkrātās zināšanas. Seminārā un rokasgrāmatā tiek

uzsvērtā biosfēras rezervāta kā inovatīvas teritorijas loma un nozīme ilgtspējīgas un integrētas vides attīstībā, sabalansējot vides aizsardzības, ekonomiskās, sociālās un kultūras vajadzības.

Citi nozīmīgi pasākumi

- 2009.gada janvārī tika saņemts apstiprinājums par UNESCO katedras „Ilgtspējīgas piekrastes attīstība” statusa atjaunošanu Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes Vides pārvaldības departamentam.
- Tika uzsākts darbs pie Latvijā pirmā Ģeoparka veidošanas Ziemeļvidzemē UNESCO Zemes zinātņu programmas ietvaros ar mērķi pievienoties UNESCO Ģeoparku tīklam pasaulē.
- Starptautiskā Planētas Zeme gada ietvaros 2008./2009.macību gadā sadarbībā ar Latvijas Dabas muzeju tika organizēta jautājumu – atbilžu spēle 5. – 6.klašu skolēniem „Cielavas gudrība”.

UNESCO Sociālo un humanitāro zinātņu programmu popularizēšana

Lai aktualizētu sociālo un humanitāro zinātņu lomu un programmas „Sociālo pārveidojumu vadība” īstenošanu, Latvija UNESCO Ģenerālās konferences 35.sesijā (2009.gada 6. – 23.oktobris) starpvaldību institūciju vēlēšanās kandidēja un tika ievēlēta programmas “Sociālo pārveidojumu vadība” (MOST) Starpvaldību padomē laika posmam no 2009. līdz 2013.gadam. Programma tika uzsākta 1994. gadā, un tās mērķis ir sniegt ieguldījumu politikas veidošanā, balstoties uz sociālo zinātņu pētījumu rezultātiem, veidojot saikni starp pētījumiem, politiku un praksi un veicinot uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanas kultūru gan nacionālā, gan reģionālā, gan plašākā starptautiskā līmenī. Tā sekmē zināšanu attīstību un mobilizēšanu, lai izprastu un vadītu sociālo pārmaiņu procesus, kas ļauj stiprināt sadarbību starp pētniekiem un nozaru politiku veidotājiem. Būtisks MOST programmas ieguldījums ir reģionālo vajadzību apzināšana un pētnieku mobilizācija šajos jautājumos. Izzinot UNESCO programmu iespējas un mainīgās MOST programmas prioritātes ir plānots konceptuāli izstrādāt Latvijas dalības UNESCO Sociālā un humanitārā sektora darbības jomas prioritātes.

Sieviešu filozofu tīkla darbība Latvijā

2009.gadā Latvijā turpinājās darbs pie konceptuāla ietvara izstrādes Latvijas sieviešu filozofu tīkla darbībai un tā iespējamai lomai un ieguldījumam UNESCO LNK darbībā. 2009.gada jūnijā UNESCO LNK organizēja diskusiju ar Sieviešu filozofu Latvijas tīkla dalībniecēm par šāda tīkla izveides principiem, iespējamo darbības formu un mērķiem. Diskusijas rezultātā tika nolemts, ka Sieviešu filozofu tīkls varētu pagaidām

turpināt darboties kā neformāla grupa pie UNESCO LNK.

2009.gada decembrī Parīzē notika Pirmā Starptautiskā sieviešu filozofu asambleja, kurā klātienē tika izdiskutēti galvenie šāda sieviešu filozofu tīkla dibināšanas pretrunīgie un sarežģītie jautājumi – ko nozīmē būt sievietei filozofei un ar ko tas atšķiras no vīrieša, ar ko ir īpaša sieviete filozofe, vai ir kādi jautājumi, kas būtu jārisina tieši sievietēm filozofēm, kādus pienākumus uzliek būtšana par sievieti filozofi u.c.

Programma „Darvins Mūsdienās”

Atzīmējot Čarlza Darvina 200.jubileju un viņa darba „Sugu izcelšanās” 150.gadadienu 2009.gadā, UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Dabas muzeju, LU Kognitīvo zinātņu un semantikas centru, Latvijas bioloģijas skolotāju asociāciju, LU Bioloģijas fakultātes studentu pašpārvaldi un Debašu klubu iesaistījās Britu padomes pārstāvniecības Latvijā īstenotajās programmas „Darvins Mūsdienās” aktivitātēs.

Starptautiskā aspektā „Darvins Mūsdienās” ir Britu padomes iniciatīva, kas 2009.gadā tika īstenota vairāk kā 45 valstīs visā pasaulē. Programmas mērķis bija izvērtēt Darvina evolūcijas ideju ietekmi uz mūsdienu bioloģiju, medicīnu un sabiedrību. Tā ietvēra plašu izglītojošu kampaņu Interneta vidē, ceļojošo izstādi un citus pasākumus. Īpaša uzmanība programmā 'Darvins Mūsdienās' bija veltīta jauniešu auditorijas iesaistīšanai un izglītošanai, aicinot nākotnes pasaule veidotājus kritiski izvērtēt evolūcijas teorijas dažādo aspektu izpausmes mūsdienās.

Latvijā notika vairāki sadarbības partneru rīkoti pasākumi:

- Celojošā izstāde „Darvins Mūsdienās”
no 4.novembra līdz 6.decembrim Latvijas Dabas muzejā bija apskatāma ceļojošā izstāde par Čārlza Darvina dzīvi un darbiem.
- Eseju konkurss vidusskolniekiem un augstāko mācību iestāžu pirmo kursu studentiem
2009.gada oktobrī tika izsludināts eseju konkurss par tēmām: „Vai Čārlzs Darvins 2009. gadā saņemtu finansējumu savam pētījumam”, „Kas ir noteicošais cilvēka attīstībā – daba vai kultūra”, „Č. Darvina pētījumu nozīme mūsdienās” un „Tehnoloģiju un atklājumu ietekme uz cilvēka dabisko izlasi”. Kopumā konkursam tika iesniegtas 53 esejas. Konkursa uzvarētājiem tika piešķirtas dāvanu kartes un veicināšanas balvas, kā arī pirmās vietas ieguvējam tika dota iespēja ar savu eseju uzstāties starptautiskajā konferencē „Dzīve, dzīvība, evolūcija”.
- Starptautiskā konference "Dzīve, dzīvība, evolūcija"
no 27. līdz 28. novembrim Latvijas Universitātē notika starptautiska konference, aicinot vērtēt Darvina un evolūcijas teoriju filozofiskos aspektus, kā arī mudi-not filozofisku skatījumu uz dabu kopumā. Konferencē tika nolasīti referāti par plašu tēmu loku, sākot ar darvinisma ietekmi uz slimības jēdzienu un beidzot ar dzīvības izpratni antīkajā filozofijā. Konferencē piedalījās divi ievērojami britu filozofi un zinātnieki - Prof. Kriss Sinha (Chris Sinha) un Tims Līvenss (Tim Levens).

Kriss Sinha uzstājās ar referātu par valodu kā biokultūrālu parādību un prezentēja savus pētījumus par Amazones indiāņu valodām, bet Tims Līvenss - par vēsturiskajām izmaiņām dabiskās atlases izpratnē.

- Debašu turnīrs „Vai Darvina teorija ir/nav patiesa”
2009.gada 12.decembrī Rīgā, Ziemeļvalstu ģimnāzijā notika nacionālais K.Popera formālo debašu turnīrs vidusskolēniem, kura rezolūcija bija „Darvina teorija ir/nav patiesa”. Debašu turnīra piedalījās 43 komandas no visiem Latvijas reģioniem, debates notika latviešu un angļu valodās.

Citi nozīmīgi pasākumi

- Jautājumu – atbilžu spēle 5. – 6.klašu skolēniem „Cielavas gudrība”
Sadarbībā ar Latvijas Dabas muzeju 2009.gada nogalē sākās konkurss „Cielavas gudrība”, kas veltīts Čārlza Darvina 200 gadu atcerei „Dabas pētnieka Čārlza Darvina pēdās”. Spēle norisināsies 4.kārtās un spēles fināls notiks 2010.gada jūnijā.
- 2009.gada martā UNESCO LNK piedalījās UNESCO Sociālo un humanitāro zinātņu eksperta, Zinātņu un tehnoloģiju nodaļas vadītāja Džona Krouleja (John Crowley) vienas dienas vizītes organizēšanā Latvijā un dalības konferencē par Eiropas Komisijas ziņojuma „Zinātnes globālā pārvaldība” koordinēšanā.

Kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana laikmetīgā vidē

UNESCO LNK īsteno UNESCO kultūras programmas un to normatīvo dokumentu ieviešanu Latvijā sadarbojoties ar LR Kultūras ministriju, atbildīgajām valsts institūcijām (Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūru u.c.), pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un augstākās izglītības iestādēm.

2009.gadā UNESCO LNK gan iniciēja vairākas darba grupas un ekspertu tikšanās konkrētu programmu īstenošanas jautājumu risināšanai, gan arī eksperta statutā pārstāvēja UNESCO LNK dažādās darba grupās un padomēs. Kopš 2009.gada pavasara UNESCO LNK darbojas X Latvijas Skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētku Mākslinieciskajā padomē, UNESCO LNK tajā pārstāv Kultūras, komunikāciju un informācijas sektoru vadītāja Anita Vaivade. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbā UNESCO LNK 2009.gadā pārstāvēja ģenerālsekretāre Dagnija Balčiņa.

Konvencijas par Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972) īstenošana

Sabiedrības informēšana un izglītošana

2009. gada pavasarī UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju īstenojusi pasaules mantojuma popularizāciju, rīkojot reģionālus seminārus un izplatot 1998.gadā UNESCO Asociēto skolu projekta ietvaros sadarbībā ar UNESCO Pasaules Mantojuma centru tapušo mācību materiālu „Pasaules mantojums jauniešu rokās” pasaules kultūras un dabas mantojuma tēmas starpdisciplinārai integrācijai un mācīšanās veicināšanai vispārizglītojošo skolu

programmās. Izdevums 2008.gadā ir iztulkots latviešu valodā un papildināts ar sadaļu par UNESCO Pasaules mantojuma vietu Rīgas vēsturisko centru. Uz semināriem tika aicināti vispārizglītojošo, profesionālo skolu un interešu izglītības iestāžu vēstures, kultūras vēstures, ģeogrāfijas, valodu un literatūras skolotāji. Kopā notika 4 semināri: 6.aprīlī Rēzeknē, 27.aprīlī Bauskā, 15.maijā Kuldīgā un 6.maijā Rīgā.

Paralēli UNESCO LNK turpināja Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību bukleta un elektroniskā materiāla “Pasaules mantojums jauniešu rokās” izplatīšanu izglītības iestādēm, interešu centriem un bibliotēkām.

UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts

2009.gada 22.janvārī UNESCO LNK Asambleja uzdeva UNESCO LNK Sekretariātam, sadarbojoties ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un citām ieinteresētajām institūcijām, izstrādāt UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta nolikumu. 15.septembra UNESCO LNK Asambleja apstiprināja UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta nolikumu. Nolikums publicēts UNESCO LNK Interneta vietnē. Popularizējot Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā iekļautās vietas, Kuldīgas pilsētas dome sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju 2009.gada 15. maijā Kuldīgas vecpilsētā rīkoja „UNESCO pilsētas spēli Kuldīgā 2009”. Spēles mērķis bija pievērst Latvijas iedzīvotāju, īpaši skolēnu un jauniešu uzmanību Kuldīgas kultūrvēsturiskajam mantojumam kā Latvijas un visas pasaules vērtību kopuma

sastāvdaļai, izzināt to aktuālā un mērķauditorijai saistošā veidā, izmantojot spēles elementus. Meklēt jaunas metodes intereses rosināšanai par vēsturi un kultūrvēstures mantojumu, veicinot iedzīvotāju izpratni par Latvijas kultūrvēsturiskajām vērtībām. Spēles rīkošanas tradīcija aizsākās 2008.gadā, 2009.gadā spēlē atkārtoti piedalījās UNESCO Asociētā skolu projektu dalībiskolas.

Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003) īstenošana

2009.gadā īstenota pastāvīga un mērķtiecīga sadarbība ar LR Kultūras ministriju un Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūru jautājumos par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas kultūrpolitiku Latvijā.

2009.gada oktobrī pabeigts UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanas norādījumu (ang.val. Operational Directives for the Implementation of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) tulkojums latviešu valodā. Tulkojumu veica Tulkošana un terminoloģijas centrs, konsultējot ar LR Kultūras ministriju un UNESCO LNK. Norādījumus izstrādāja un pieņēma UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu dalībvalstu Ģenerālā asambleja 2008.gada jūnijā. Norādījumi ir konvencijas dalībvalstīm saistošs dokuments, kas regulē konvencijas īstenošanas procesu un iesaistīto pušu sadarbību.

Konference „Nemateriālais kultūras mantojums izglītībā”

2009.gada 21. maijā Alsungas Kultūras namā notika konference „Nemateriālais kultūras mantojums izglītībā”. Tajā

prezentētas pirmās iestrādes jaunizveidotajai Alsungas mūzikas skolas profesionālās ievirzes izglītības programmai „Tradicionālā mūzika” un notika diskusija par izglītības sistēmas iespējām Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma apguvē. Konferencē piedalījās vairāk nekā 90 kultūras un izglītības jomu, akadēmiskās vides pārstāvji u.c. speciālisti. Konferences mērķis bija prezentēt iestrādes nemateriālā kultūras mantojuma iekļaušanai formālajā un interešu izglītībā, par pamatu diskusijai ņemot suitu pieredzi, kā arī dalīties pieredzē, uzzināt vairāk un kopīgi diskutēt par izglītības sistēmas iespējām kopumā Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma apguvē. Konferenci rīkoja UNESCO LNK un Kultūras un radošās industrijas izglītības centrs (KRIIC) sadarbībā ar Kultūras ministriju, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju un etnisko kultūras centru „Suiti”.

Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana

Sadarbībā ar starpnozaru mākslas grupu „Serde” īstenota UNESCO Asociēto skolu projekta Latvijas dalībiskolu (Alsungas vidusskolas un Riebiņu vidusskolas) jauniešu iesaiste nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšanās projektos. Projekts „Suiti pētī suitus” – 2009.gada vasarā no 15. līdz 19.jūnijam Jūrkalnē notika tradicionālās kultūras ekspedīcija. Kā norāda starpnozaru mākslas grupa „Serde”, „kopā ar ekspedīcijas vadītājiem – Signi Pucenu, Ievu Vītolu un Mārtiņu Sirmo – suiti pētīja suitus. Ekspedīcija Jūrkalnē notika UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, starpnozaru mākslas grupas „Serde” un Alsungas vidusskolas sadarbības projekta ietvaros. Pirmo pieredzi mutvārdu liecību vākšanā, izzinot Jūrkalnes nemateriālo kultūras mantojumu, ieguva Alsungas skolēni un pedagogi.

Ekspedīciju rezultātā, izmantojot gūto pieredzi un dokumentēto materiālu, tapušas divas publikācijas, kas izdotas ar UNESCO LNK atbalstu UNESCO Līdzdalības programmas ietvaros: Ieva Vītola. Signe Pucena. Tradīciju burtnīca. Suitu stāsti. Starpnozaru mākslas grupa „Serde”, 2009, 64 lpp. Ieva Vītola. Signe Pujāte. Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana: rokasgrāmata iesācējiem. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, 2009, 24 lpp.

Suitu kultūrtelpas saglabāšana

2009.gada martā biedrība "Etniskās kultūras centrs "Suiti"" iesniedza LR Kultūras ministrijā un UNESCO LNK pieteikumu, ar kuru oficiāli sāka suitu kultūrtelpas virzīšana iekļaušanai UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā. Biedrība kopš 2007. gada strādājusi pie tā, lai atbilstoši UNESCO Konvencijai par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu rosinātu suitu kultūrtelpas virzīšanu UNESCO Nemateriālās kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstam. Pieteikuma pakete sastāv no nominācijas aprakstošās daļas, plānoto glābšanas pasākumu plāna nākamajiem četriem gadiem, desmit suitu kultūrtelpu raksturojošām fotogrāfijām un desmit minūšu garas videofilmas. Suitu kultūrtelpu raksturojošā videofilma „Suiti cauri gadsimtiem”. Pieteikums tika sagatavots 2009.gada sākumā ar UNESCO LNK atbalstu piesaistot UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma fonda finansējumu.

2009.gada 1.oktobrī UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzību Starpvaldību komitejas 4. sesijā, kas no 28. septembra līdz 2.oktobrim notika Abū Dabī, Apvienotajos Arābu Emirātos, tika

pieņemts lēmums par nominācijas „Suitu kultūrtelpa” iekļaušanu UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā. UNESCO Starpvaldību komitejas 4.sesijā piedalījās un lēmuma pieņemšanai sekoja Latvijas Republikas kultūras ministrs Ints Dālderis, UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Balčiņa, biedrības “Etniskās kultūras centrs “Suiti”” valdes priekšsēdētājs Grigorijs Rozentāls.

Baltijas dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšana un pārmantošana

2009.gada oktobrī X Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki tika iekļauti UNESCO svinamo dienu kalendārā 2010. – 2011. gadam. Šāds lēmums tika pieņemts UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas ietvaros, atsaucoties uz UNESCO LNK un Valsts jaunatnes iniciatīvu centra (tagad – Valsts izglītības satura centrs) ierosinājumu, tādējādi piekrītot, ka šie svētki tiek asociēti ar UNESCO vārdu un līdz ar to gūst plašu starptautisku uzmanību. Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki UNESCO svinamo dienu kalendārā iekļauti, atzīmējot to 50 gadu jubileju, kā arī novērtējot šīs tradīcijas lomu Vispārējo Baltijas dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un pārmantošanā.

UNESCO LNK atbalstītās aktivitātes
nemateriālā kultūras mantojuma
saglabāšanas jomā

- 2009.gada 13. un 14. novembrī noritēja Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūras organizētās "Koru dienas". To ietvaros norisinājās Ziemeļu – Baltijas koru diriģentu simpozijs, Emīla Dārziņa koru konkurss un latviešu komponistu koru jaundarbu prezentācijas koncerts. Koru dienās piedalījās 39 kori no visas Latvijas. Konkursa norises vietas - LU Lielā aula un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Lielā zāle. Latviešu komponistu koru jaundarbu prezentācijas koncertā skanēja Raimonda Paula, Jāņa Lūsēna, Pētera Butāna, Maijas Einfeldes, Artura Maskata un citu komponistu skaņdarbi koru Kamēr..., Balsis, Sōla, Austrums, Gaudeamus, Minjona un citu atskaņojumā. Jaundarbu koncerts tiek rīkots, domājot jau par 2013.gada Dziesmu un Deju svētku repertuāru.

***Konvencijas par kultūras izpausmju
daudzveidības saglabāšanu un
veicināšanu (2005) īstenošana***

Baltijas un Kaukāzu valstu sadarbības
projekts mākslā „Identitātes zīmes /
Daudzveidības zīmes” („Signs of Identity /
Signs of Diversity”).

Projekta „Identitātes zīmes/ Daudzveidības zīmes” uzdevums bija starpkultūru dialoga veicināšana ar dalībnieku kopīgu māksliniecisku aktivitāšu un diskusiju palīdzību. No 2009.gada 23. līdz 27.novembrim Rīgā notika radošā darbnīca, kuras laikā mākslinieki veidoja mozaīkas ar nosaukumu „Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes”, tādējādi stiprinot jaunrades nozīmi starpkultūru dialoga veidošanā.

Radošajā darbnīcā piedalījās 17 studenti un 12 pasniedzēji no septiņu valstu mākslas akadēmijām (Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Gruzijas, Azerbaidžānas, Armēnijas un Francijas), lai katrs veidotu divas mozaīkas ar savu stāstu par individuālajām un kopīgajām kultūras zīmēm. Radošās darbnīcas noslēgumā projekta „Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes” dalībnieku radītās mozaīkas tika izstādītas Latvijas Mākslas akadēmijas aulā.

Radošās darbnīcas laikā tika veicināta kultūru daudzveidības loma un nozīme gan starp Kaukāza valstīm, gan Baltijas un Kaukāza valstīm, kā arī ar Franciju.

Baltijas un Kaukāzu valstu sadarbības projektu „Identitātes zīmes/ Daudzveidības zīmes” („Signs of Identity/Signs of Diversity”) rīkoja Latvijas Mākslas akadēmija sadarbībā ar UNESCO LNK UNESCO Kaukāza projekta ietvaros.

Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra 2009.gada rudenī aizsāka unikālu projektu Tradicionālo prasmju skola 2009 ar mērķi atbalstīt un attīstīt tautas tradicionālo prasmju pārmantojamību un popularizēšanu Latvijā. Pagājušā gada oktobrī un novembrī četras sestdienas vairāk nekā divdesmit Latvijas pagastos un pilsētās notika nodarbības, kurās prasmju meistari savas zināšanas nodeva jaunajiem mācekļiem. Projekta noslēguma pasākumā Rīgā, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā no visiem Latvijas novadiem ieradās meistari un viņu mācekļi, lai kopīgos svētkos rādītu savu māku.

UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" īstenošana

2009.gadā veikts intensīvs informatīvais darbs kā Latvijā, tā starptautiski, sagatavojot, publicējot un izplatot dažādus informatīvos materiālus par UNESCO programmu „Pasaules atmiņa” un nomināciju „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”. Visa gada garumā tika organizēta aktīva savstarpēja informācijas apmaiņa un koordinācija starp Baltijas valstu UNESCO nacionālajām komisijām "Baltijas Ceļa" 20.gadadienas atceres pasākumu plānošanai un saskaņošanai. Latvijā "Baltijas Ceļa" 20.gadadienas atceres pasākumu organizēšanai UNESCO LNK darbojās LR Ārlietu ministrijas koordinētajā darba grupā, īpaši iesaistoties informācijas apkopošanā un materiālu izplatīšanā par pašu "Baltijas Ceļu" un tā dokumentāro mantojumu, par tā atcerei veltītiem dažādiem pasākumiem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kā arī sagatavojot dažādus informatīvus materiālus par šo notikumu.

UNESCO programmas „Pasaules atmiņas” īstenošanai Latvijā UNESCO LNK visa gada ilgumā organizēja regulāras konsultācijas ar UNESCO LNK Komunikāciju un informācijas programmu padomi, kā arī veica plašu informatīvu darbu ar dažādiem semināriem, publikācijām, intervijām, tādējādi skaidrojot, kas ir UNESCO programma „Pasaules atmiņa”, tās mērķi un ieguldījums Latvijas atmiņas apzināšanā, novērtēšanā, saglabāšanā un atpazīstamības veicināšanā.

„Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”

2009.gada janvārī tika atklāta Igaunijas, Latvijas un Lietuvas kopīgi veidota informatīva Interneta lapa

www.balticway.net, kas veltīta Baltijas valstu kopīgi sagatavotajai nominācijai „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”. Interneta lapā publicēts nominācijas teksts, nominēto dokumentu digitalizācijas, informācija par "Baltijas Ceļa" norisi un tā 20.gadadienas atceres pasākumiem.

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskā ekspertu padome 2009.gada 30.jūlijā apstiprināja akcijas "Baltijas Ceļš" dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā. Baltijas valstu kopīgi sagatavotā nominācija „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajam reģistram tika iesniegta 2008. gada, un tajā apkopota virkne materiālu, kas liecina par 1989. gada 23.augusta notikumiem Baltijā – dokumenti, fotogrāfijas, video u.c. dokumentārais mantojums.

Projekts „Baltijas Ceļš un skolas: dzīvā piemiņā”

„Baltijas Ceļš un skolas: dzīvā piemiņā”

2009.gada jūnijā Baltijas valstu pētnieki uzsāka projektu „Baltijas Ceļš un skolas: dzīvā piemiņā” („The Baltic Way and

Schools: Keeping the Remembrance Alive”), kura ietvaros Baltijas valstu vēsturnieki un skolotāji – kopumā 15 speciālisti – izstrādāja rekomendācijas, ko un kā mācīt skolniekiem par akciju „Baltijas ceļš”, lai saglabātu dzīvu tās piemiņu. Projekta laikā pētīts akcijas „Baltijas ceļš” atspoguļojums trīs Baltijas valstu mācību grāmatās, kas izdotas kopš 1989. gada, izstrādāts metodiskais materiāls ar rekomendācijām skolotājiem par akcijas „Baltijas ceļš” iekļaušanu mācību stundās un skolas pasākumos, kā arī sagatavoti materiāli publicēšanai par projekta rezultātiem. Projektu vada Latvijas Okupācijas muzejs un to atbalsta Latvijas, Lietuvas un Igaunijas UNESCO nacionālās komisijas.

Starptautiska jauniešu nometne „Back for the future!”

No 2009.gada 10. līdz 14. augustam Salacgrīvas vidusskolā notika starptautiska nometne „Back for The Future!” jauniešiem no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Nometni rīkoja Latvijas Okupācijas muzejs sadarbībā ar UNESCO LNK. Projekts tika veltīts "Baltijas Ceļa" 20 gadu jubilejai un tā nozīmei mūsdienās. Nometnē jaunieši ne tikai paši uzzināja sīkāk par "Baltijas Ceļa" norisi, kontekstu un nozīmi, bet arī dzina mācījās viens no otra un nometnes viesu pieredzes, lai nometnes noslēgumā katrs izveidotu savu plakātu par individuālo skatījumu uz akciju "Baltijas Ceļš". Jauniešiem bija iespēja arī dzina diskutēt ar nometnes viesiem - UNESCO LNK ģenerālsekretāri Dagniju Baltiņu, muzeja vēsturnieku Richardu Pētersonu, Baltijas Ceļa laikabiedriem – Juri Erdmani-Hermani un Eduardu Ādmīdiņu u.c. Gala rezultātā jauniešu plakāti attaino viņu skatījumu par to, kas notika 1989.gada 23.augustā Baltijas valstīs.

Izstāde „Baltijas ceļš: Skats no malas”

2009.gada 20.augustā Latvijas Okupācijas muzejā tika atklāta Baltijas Ceļam veltīta izstāde „Baltijas Ceļš: skats no malas”. Tās atklāšanā piedalījās UNESCO LNK prezidents, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks ar īsu uzrunu. Kopā ar šo izstādi tika atklāta starptautiskās jauniešu nometnes „Back for The Future!” plakātu izstāde Latvijas Okupācijas muzeja pagalmā, kas bija apskatāma līdz 2009.gada 20.novembrim.

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa”

"Pasaules atmiņa" logo

UNESCO LNK ir turpinājusi mērķtiecīgu darbu pie UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveides, lai uzsāktu tā darbību 2009.gadā. UNESCO Līdzdalības programmas ietvaros 2008. – 2009. gadam apstiprināts UNESCO LNK izstrādātais projekts „Latvijas nacionālā reģistra „Pasaules atmiņa” izveide”, kura īstenošanas galvenā uzdevuma veikšanai – nacionālā reģistra izveidei UNESCO LNK iecerējusi apkopot visu iespējamo institūciju viedokli un rastu piemērotāko risinājumu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveidei un darbības uzsākšanai.

2009.gada 26. martā Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcijā notika UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveidei un darbības uzsākšanai veltīts seminārs. Tajā bija aicināti piedalīties Latvijas arhīvi, bibliotēkas un muzeji, kā arī citas Latvijas

institūcijas, privātkolekciju īpašnieki, individuāli eksperti un interesenti, kuri vēlējās piedalīties diskusijā par programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveides un darbības uzsākšanas jautājumiem. Semināru un diskusiju rīkoja UNESCO Latvijas Nacionālās komisija sadarbībā ar UNESCO LNK Komunikāciju un informācijas programmu padomi – UNESCO Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālo komiteju un Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekciju.

2009.gada 16. jūnijā Jelgavā, 17. jūnijā Daugavpilī un 18. jūnijā Liepājā notika semināri „UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” nacionālais reģistrs un tā darbības uzsākšana 2009. gadā”, kuros piedalījās dažādu Latvijas atmiņas institūciju – bibliotēku, muzeju un arhīvu pārstāvji, kā arī privātie kolekcionāri un citi interesenti. Semināru dalībnieki tika informēti par UNESCO programmu „Pasaules atmiņa” un tās nacionālo reģistru Latvijā, kā arī par nomināciju pieteikšanas kārtību un citiem saistošiem jautājumiem. Katrā no semināriem dažas attiecīgā reģiona atmiņas institūcijas prezentēja arī savos krājumos esošās ievērojamākās dokumentārā mantojuma liecības. Seminārus rīkoja UNESCO LNK sadarbībā ar Latgales Pētniecības institūtu, Liepājas Centrālo Zinātnisko bibliotēku un Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzeju.

2009.gada 30.jūnijā UNESCO LNK Interneta vietnē www.unesco.lv izsludināja pieteikšanos UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajam reģistram ar aicinājumu pieteikumus iesniegt līdz 2009.gada 30.septembrim. UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajam reģistram dažādas Latvijas atmiņas institūcijas un privātpersonas iesniedza 12 nominācijas. 2009.gada 30.novembrī UNESCO

programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā pēc dažādu nozaru ekspertu izvērtēšanas un UNESCO Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālās komitejas lēmuma pieņemšanas no 12 Latvijas atmiņas institūciju un privātpersonu iesniegtajām nominācijām reģistrā tika iekļautas četras:

1. AS „Latvenergo” Enerģētikas muzeja nominācija „Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekcija – Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita. 1936.-1940.”. Šī fotonegatīvu kolekcija ir līdz šim Eiropā vienīgā zināmā kāda būvobjekta tik vērienīga fotodokumentācija.

2. VA „Rakstniecības un mūzikas muzejs” un VA „Memoriālo muzeju apvienība” nominācija „Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste (1894.-1929.)”, ko veido gandrīz 2499 vēstules latviešu, krievu un vācu valodā. Šī sarakste aizsākusies līdz ar dzejnieku iepazīšanos 1894. gadā un turpinājusies līdz Raiņa nāvei 1929. gadā. Tas ir unikāls materiālu kopums par norisēm divu radošu, savstarpēji bagātinošu personību dzīvē, par viņu attieksmi pret laikmeta sabiedriskajiem un politiskajiem notikumiem, kultūras procesu attīstību Latvijā, Eiropā un pasaulē, par abu dzejnieku lomu nacionālās kultūras eiropēizēšanā, valsts idejas izlološanā un neatkarīgas valsts tapšanā.

3. Tukuma muzeja sagatavotā nominācija „Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss”, kuras 20. gadsimta 40. gados un 50. gadu sākumā rakstījuši padomju varas iestāžu represēti, ieslodzījumā vai nometinājuma vietās Sibīrijā nonākuši Latvijas iedzīvotāji un sūtījuši saviem tuviniekiem un draugiem uz Latviju vai citām nometinājuma vietām Sibīrijā. Vēstules ir materiālu kopums, kurā kā mozaīkā apvienojas un atspoguļojas 20. gadsimta vidū notikusī latviešu tautas

tragēdija, bet tai pašā laikā tās ir arī katra konkrēta cilvēka personīgās tragēdijas liecība. 19 nominētās vēstules uz bērza tāss glabājas septiņos Latvijas muzejos: Tukuma muzejā, Latvijas Okupācijas muzejā, Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā, Daugavas muzejā, Madonas Novadpētniecības un mākslas muzejā un Talsu novada muzejā.

4. VA „Latvijas Kara muzejs” nominācija „Latvijas Centrālās Padomes Memorands. Rīga, 1944.gada 17.marts”. Memorandu 1944. gada martā izstrādāja K. Čakste un F. Cielēns, lai deklarētu nepieciešamību nekavējoties atjaunot Latvijas Republikas faktisko neatkarību un saskaņā ar spēkā esošo 1922. gada Latvijas Satversmi izveidot Latvijas valdību. Neskatoties uz iespējamām vācu okupācijas iestāžu represijām, Memorandu parakstīja 189 Latvijas politiskie un sabiedriskie darbinieki. Latvijas Kara muzeja īpašumā esošais Memoranda oriģināls bija paslēpts Rīgā, Peldu ielā 19, dz. 5, zem grīdas dēļiem, kur to 2001. gadā atrada, veicot remontdarbus.

Trim citām nominācijām sniegts ieteikums papildināt pieteikumus un iesniegt tos nākamajā programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra pieteikšanās reizē 2011. gadā. Tā ir Kuldīgas novada muzeja nominācija „Kuldīgas vecpilsētas namu detaļas vēsturnieka Valfrīda Fromholda – Treija zīmējumos”; Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nominācija „Pieminekļu valdes arheoloģisko pieminekļu apzināšanas un izpētes dokumentāciju, etnogrāfisko ekspedīciju dokumentāciju un fotonegativu kolekcija”; Daugavpils Universitātes Latgales Pētniecības institūta nominācija „Albums „Terra Mariana”(1888.g.)”.

Lēmumu par nomināciju iekļaušanu Latvijas nacionālajā reģistrā pieņēma UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālā komiteja, balstoties uz ekspertu iesniegtajiem nomināciju izvērtējumiem. Katru no 12 nominācijām vērtēja trīs neatkarīgi attiecīgās nozares eksperti. Svarīgākie kritēriji iekļaušanai nacionālajā reģistrā ir nominētā dokumentārā mantojuma nozīme Latvijas vēsturē, autentiskums, unikālums, retums, pieejamība, nominācijas integritāte, kā arī iesniedzēja sagatavotais nominētā dokumentārā mantojuma popularizēšanas, saglabāšanas un pieejamības veicināšanas Rīcības plāns.

Starptautiskā sadarbība

Pasaules digitālās bibliotēkas atklāšana

2009.gada 21. aprīlī UNESCO galvenajā mītnē Parīzē tika atklāta Pasaules digitālā bibliotēka, kas tās apmeklētājiem piedāvās bezmaksas pieeju retām grāmatām, kartēm, manuskriptiem, filmām un fotogrāfijām no bibliotēkām visā pasaulē. Atklāšanā piedalījās arī Latvijas pārstāvji – UNESCO LNK prezidents, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks un UNESCO LNK Kultūras, komunikācijas un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade. Pasaules digitālajā bibliotēkā būs pieejami bibliotēku un arhīvu materiāli septiņās valodās – arābu, ķīniešu, angļu, franču, portugāļu, krievu, spāņu un atsevišķi materiāli arī citās valodās. Projektu īstenoja UNESCO sadarbībā ar 32 partnerinstitūcijām, bet tās ideju izstrādāja un jau 2005. gadā ierosināja Amerikas Savienoto Valstu (ASV) Kongresa bibliotēka tās direktora Džeimsa H. Bilingtona (James H. Billington) vadībā. Viņš digitālās bibliotēkas atklāšanā norādīja, ka “tai ir nozīmīga loma cilvēku saliedēšanā, veicinot izpratni par pasaules kultūru dažādību un unikalitāti”.

Novērtējot Pasaules digitālās bibliotēkas lomu pasaules atmiņas saglabāšanā un apzināšanā, 2009.gada nogalē ir uzsāktas sarunas ar visiem UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļauto nomināciju iesniedzējiem par attiecīgā dokumentārā mantojuma digitalizēšanu un pievienošanu Pasaules digitālajai bibliotēkai.

Starptautiskās arhīvu padomes prezidenta Īana Vilsona vizīte Latvijā

Latvijā no 2009. gada 30. augusta līdz 2. septembrim viesojās Starptautiskās arhīvu padomes (International Council of Archives) prezidents Īans Vilsons (Ian Wilson). Viņa vizītei par godu 2009.gada 31. augustā UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekciju, Latvijas Nacionālo bibliotēku un LR Kultūras ministriju, LR Ārlietu ministrijas konferenču zālē rīkoja starptautisku semināru Baltijas valstu atmiņu institūcijām „Arhīvi un citas atmiņu institūcijas”. Tajā ar lekciju uzstājās Īans Vilsons, Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valsts arhīvu un nacionālo bibliotēku vadītāji. Semināra ietvaros notika arī paneldiskusija „Arhīvi kā aktīvas kultūras mantojuma institūcijas”. Tajā piedalījās Īans Vilsons, UNESCO LNK prezidents Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora vietnieks Emīls Klotiņš, Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas Nacionālā arhīva fonda uzkrāšanas un dokumentu pārvaldības daļas vadītāja Inta Feldmane, Latvijas Arhīvu biedrības pārstāvis Gatis Karlsons, kā arī speciālisti no Lietuvas un Igaunijas arhīviem, Baltijas Mantojuma tīkla un Baltijas Audiovizuālo arhīvu padomes.

Īans Vilsons seminārā nolasīja lekciju par bibliotēku un arhīvu sadarbības iespējām un modeļiem atmiņu institūciju lomas veicināšanā, kā arī dalījās Kanādas pieredzē par nacionālās bibliotēkas un

arhīvu apvienošanu vienā institūcijā. Īans Vilsons uzsvēra atmiņu institūciju nozīmīgo lomu arī zināšanu sabiedrības veidošanā un lasīt un rakstīt prasmes veicināšanā. Viņš norādīja, ka atmiņu institūciju varā ir mainīt cilvēku dzīves, jo tieši lasīt un rakstīt prasme nodrošina pieeju zināšanām un ir pamats atmiņas un identitātes uzturēšanai.

Savas vizītes ietvaros Īans Vilsons tikās ar LR Kultūras ministriju, Saeimas Izglītības un zinātnes komisiju, pārrunājot jauno arhīvu likumu, kā arī klātienē apmeklēja Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Valsts vēstures arhīvu, kā arī LNB būvlaukumu. Vizītes ietvaros viņš sniedza arī vairākas intervijas kultūras laikrakstiem par atmiņu institūciju nozīmību, darbības veidiem un lomu sabiedrības attīstībā.

Starpsektoriālā sadarbība

UNESCO Asociēto skolu projekts

Šobrīd UNESCO asociētās skolas statuss ir piešķirts 12 izglītības iestādēm Latvijā: Ādažu Brīvajai Valdorfa skolai, Alsungas vidusskolai, Daugavpils 11.pamatskolai, Daugavpils Valsts ģimnāzijai, Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu interešu izglītības centram, Jāņmuižas pirmskolas izglītības iestādei, Sēmes pamatskolai, Ogres Meža tehnikumam, Rīgas Dabaszinību skolai, Riebiņu vidusskolai, Rīgas Centra Daiļamatniecības pamatskolai un Talsu Valsts ģimnāzijai.

Izglītības iestāžu darbība UNESCO Asociēto skolu projektā tiek īstenota 4 galvenajos virzienos – nemateriālais kultūras mantojums, tā saglabāšana un pārmantošana, Pasaules mantojuma saraksts un Rīgas vēsturiskais centrs, Ilgtspējīga attīstība un ilgtspējīgas izglītības pamatprincipi izglītības iestādē un Cilvēktiesības, tolerances un demokrātijas pamatprincipi izglītības iestādes darbībā. Katra UNESCO asociētā skola īsteno pilotprojektu vienā no četriem minētajiem darbības virzieniem. Bez pilotprojektiem, ko skolas īsteno savas izglītības iestādes ietvaros, UNESCO LNK skolu komandām nodrošina skolotāju tālākizglītības aktivitātes.

UNESCO LNK organizētie skolotāju tālākizglītības semināri:

- 2009.gada 27.martā Alsungas vidusskolā notika seminārs par nemateriālās kultūras saglabāšanas un pārmantošanas jautājumiem. Semināru vadīja Kultūras ministrijas vecākā referente nemateriālā kultūras mantojuma jautājumos Signe Pujāte un nevalstiskās organizācijas „Serde” pārstāvji. Semināra dalībniekiem bija iespēja uzzināt par to, kas ir nemateriālais kultūras mantojums, kā to

iespējams saglabāt un kas ir lielākās Latvijas nemateriālās kultūras bagātības. Vienlaikus bija iespējams uzzināt, kā notiek darbs pie nacionālas nozīmes nemateriālās kultūras mantojuma reģistra izveides Latvijā. Nevalstiskās organizācijas pārstāves Signe Pucena un Ieva Vītola semināra dalībniekus iepazīstināja ar izstrādāto rokasgrāmatu skolotājiem un skolēniem nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšanai, un aicināja skolu komandas aktīvi iesaistīties ekspedīciju rīkošanā Jūrkalnē un Riebiņos, apzinot nemateriālo kultūras mantojumu šajos reģionos.

- 2009.gada 8.aprīlī Rīgas Dabaszinību skolā tikās skolu pārstāvji, kas savā darbībā akcentēja ilgtspējīgas attīstības un ilgtspējīgas izglītības jautājumus. Semināra laikā tā dalībniekiem bija iespēja tikties ar Andri Somu un uzzināt par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta piedāvātajām aktivitātēm skolēniem un skolotājiem ilgtspējīgas attīstības jautājumos, kā arī iepazīties ar ilgtspējīgas izglītības pamatprincipiem un to ieviešanas iespējām izglītības iestādēs.
- 2009.gada 17.aprīlī Ogres Meža tehnikumā tikās skolu komandas, kuras savā darbā aktualizējušas cilvēktiesību, tolerances un demokrātijas jautājumus. Tā kā šie jautājumi ir cieši saistīti ar audzināšanu un vērtībizglītību, tad semināra laikā skolu komandu pārstāvjiem bija iespēji teorētiski iepazīt neformālās izglītības metodes, ar kurām skolā strādāt pie vērtībizglītības jautājumiem, kā arī praktiski nodarbībās pārliecināties par to efektivitāti.

- 2009.gada 30.aprīlī Ādažu Brīvā Valdorfa skolā tikās trīs bērnudārzu pedagogi, lai ciešāk iepazītos ar pirmskolas izglītības iestāžu darbu UNESCO Asociēto skolu projektā. Tā kā pirmskolas izglītības iestādes savu darbību projektā ir uzsākušas pirmo reizi, tad galvenais tikšanās uzdevums bija iepazīstināt citu izglītības iestāžu kolēģus ar savas pirmskolas iestādes darbības pamatprincipiem un aktivitātēm, ko tās veikušas Asociēto skolu projekta ietvaros, kā arī plānot turpmākās sadarbības iespējas.

- 2009.gada 13.maijā Rīgas Centra Daiļamatniecības pamatskolas telpās tikās skolu komandas, kuras savā darbā īpašu uzmanību velta pasaules mantojuma izglītības jautājumu iekļaušanai skolu mācību programmās un skolu aktivitātēs. Semināru vadīja arhitekts Pēteris Blūms, un seminārā būtiskākie apskatītie jautājumi bija par kultūras mantojuma būtību un tā saglabāšanu, kā arī Rīgas vēsturisko centru kā Pasaules mantojuma sarakstā iekļauto vietu un tajā atrodamajām būtiskākajām kvalitātēm.

- 2009.gada 29.septembrī Jāņmuižas pirmskolas izglītības iestādē otro reizi tikās Sēmes, Ādažu un Jāņmuižas bērnudārzu pedagogi. Tikšanās laikā visiem semināra dalībniekiem bija iespēja piedalīties Kartupeļa svētkos, kas bija viena no Jāņmuižas pirmskolas izglītības iestādes aktivitātēm izglītības iestādes pilotprojekta ietvaros. Semināra otrajā daļā tika turpināta iesāktā pieredzes apmaiņa starp skolu komandu dalībniekiem par iespējām īstenot UNESCO Asociētā skolu projekta aktivitātes pirmskolas izglītības iestādēs. Semināru vadīja UNESCO LNK Izglītības programmas vadītāja Baiba Moļņika.

- 2009.gada 28.oktobrī Rīgā notika UNESCO ASP skolu kārtējais seminārs, kurā tikās visu izglītības iestāžu komandas un iepazīstināja ar paveikto 2008./2009. mācību gadā, kā arī plānoja veicamās aktivitātes 2009./2010. mācību gadā.

ANO starptautisko svinamo dienu, gadu un dekāžu atzīmēšana:

2009.gadā īpaši tika atzīmētas tādas svinamās dienas kā Starptautiskā dzimtās valodas diena, Starptautiskā veco ļaužu diena, Pasaules zinātnes diena, Starptautiskā tolerances diena, Cilvēktiesību diena, Pasaules ūdens diena.

Atzīmējot Pasaules ūdens dienu, Rīgas Dabaszinību skola piedāvāja konkursu pārējām asociētajām skolām par ūdens tematiku, kas notika 21.martā. Tā laikā skolēniem bija iespēja apliecināt savas zināšanas par ūdens jautājumiem, kā arī uzzināt daudz jaunas informācijas par ūdens nozīmi cilvēces un visas ekosistēmas eksistencei.

UNESCO asociētās skolas aktīvi iesaistījās arī Starptautiskā astronomijas gada pasākumos un starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros rīkoja dažādus pasākumus izglītības jautājumu aktualizēšanai savā novadā. Izmantojot iespēju apmeklēt publiskos debess demonstrējumus, kā arī SAG ietvaros piedāvātajiem Latvijas observatoriju apmeklējumiem, vairākas UNESCO ASP skolas apmeklēja Baldones un Ventpils observatoriju, kā arī organizēja diskusijas ar astronomiem publisko demonstrējumu vietās.

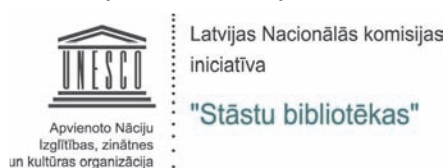
Ar UNESCO finansiālu atbalstu, atzīmējot Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 60.gadadienu, Daugavpils 11.pamatskola rīkoja diskusiju Latgales novada skolēnu pašpārvalžu dalībniekiem par Vispārējās

cilvēktiesību deklarācijas jautājumiem, bet Riebiņu vidusskola izveidoja galda spēli skolēniem par cilvēktiesību deklarācijā skartajiem jautājumiem. Šo spēli izspēlēja visas UNESCO Asociētās skolas improvizētā neklātienēs konkursā, noskaidrojot zinošāko skolu par Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju.

UNESCO LNK iniciatīva „Stāstu laiks bibliotēkās”

2009.gada sākumā UNESCO LNK sadarbībā ar stāstīšanas ekspertiem Māru Mellēnu un Gunti Pakalnu uzsāka projekta „Stāstu laiks bibliotēkās” īstenošanu. Projekts „Stāstu laiks bibliotēkās” īstenots UNESCO Līdzdalības programmas darbības plāna „Nemateriālā kultūras mantojuma integrēšana formālajā un neformālajā izglītībā” ietvaros, kā arī atzīmējot Starptautisko lasīt, rakstīt un rēķināt prasmes dekādi (2003. – 2012. gads).

Projekta mērķis ir uzsvērt tradīciju un prasmju pilnveides nozīmi mūžizglītības kontekstā, vienot dažādu paaudžu cilvēkus, atdzīvinot stāstīšanas tradīciju paaudžu starpā, kā arī pilnveidot ikviena

„Stāstu bibliotēkas” logo

valodas kompetenci un sociālās prasmes klausīšanās un stāstīšanas procesā. Projektā tika attīstīta stāstīšanas pasākumu organizēšana bibliotēkās, tādējādi dodot ieguldījumu bibliotēku sociālās lomas paplašināšanā sabiedrībā. Semināri par stāstīšanas tradīciju attīstību bibliotēku vidē. Projekta laikā 2009. gada martā visos Latvijas reģionos - Rīgā, Ventspilī, Bauskā, Madonā, Rēzeknē, Kuldīgā, Dobelē, Cēsīs un Daugavpilī -

notika semināri divos ciklos par stāstīšanas tradīciju attīstību bibliotēku vidē. Kopā noritēja 13 semināri, kuros piedalījās vairāk nekā 100 dalībnieki no visas Latvijas. 2009. gada pavasarī un vasarā bibliotēkas organizēja dažādus stāstīšanas pasākumus – kopā notikuši 43 pasākumi dažādās Latvijas vietās. Par dalību divos semināros un pasākuma noorganizēšanu 83 bibliotekārēm pasniegti sertifikāti, kas sagatavoti sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Mācību centru.

Lai turpinātu veiksmīgo sadarbību ar bibliotēkām, UNESCO LNK izveidoja Latvijas bibliotēku tīklu „Stāstu bibliotēkas”, kura mērķis ir atbalstīt stāstīšanas tradīciju kā nemateriālā kultūras mantojuma nozīmīgas daļas pārmantošanu un iesakņošanu Latvijas bibliotēku darbā 2010. – 2011. gadā. Tajā uzņemtas 19 Latvijas bibliotēkas, kas līdz šim īstenojušas stāstīšanas tradīcijas veicināšanas pasākumus projekta „Stāstu laiks bibliotēkās” ietvaros un kas pādušas vēlmi un apņēmību arī turpmākos divus gadus sniegt ieguldījumu stāstīšanas tradīcijas pastāvēšanai Latvijā. Latvijas bibliotēku tīkla „Stāstu bibliotēkas” darbības uzdevums ir atbalstīt bibliotēku lomu Latvijas sabiedrības nemateriālā kultūras mantojuma vērtību apzināšanā un iedzīvotāju vērtību izpratnes un izglītības veidošanā, kā arī paaudžu saiknes un tradīciju pārmantošanas stiprināšanā.

Seminārs „Stāstīšanas tradīciju iespējas bibliotēkās”

UNESCO LNK 2009.gada 3.decembrī rīkoja projekta „Stāstu laiks bibliotēkās” noslēguma semināru „Stāstīšanas tradīciju iespējas bibliotēkās”, tas noritēja Rīgā, Nemateriālās kultūras mantojuma valsts aģentūrā. Seminārā piedalījās Latvijas bibliotēku speciālisti, stāstīšanas tradīcijas praktizētāji, eksperti un masu mediju pārstāvji.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

©2010 UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
Apstiprināts ar 2010. gada 19. februāra
UNESCO LNK Asamblejas lēmumu Nr. 1